

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Semita Perfectionis Purgativa, Illuminativa, Et Unitiva

Dirckinck, Johann

Coloniae Agrippinae, 1705

VD18 15298639

Semita II. Perfectionis Illuminativa, In qua Anima Christiana illuminatur, & exornatur virtutibus.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55242](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55242)

SEMITA II.
PERFECTIÖNIS
ILLUMINATIVA,

In qua

Anima Christiana illuminatur,
& exornatur virtutibus.

Præfatio.

SI Regi terreno, Metropolim suam, pro inauguratione, ingressuro; non tantum viæ mundantur, sordes removentur, inæqualia planantur, senticera excinduntur; verum etiam ramis, arboribus, herbis, floribus, tapetibus ac peristromatibus exornantur: quidni & nos Regi cœlesti, animæ nostræ arcem subituro, & animæ nostræ regnum occupaturo, viam fragrantibus omnium virtutum floribus adornemus? Quâ verò ratione id præ-
Ac-

SEMITA PERFECTIONIS. 87

stemus, mox ostendemus, dum virtutum definitiones, actus & incitamenta declarabimus, additâ exercitatione assiduâ, oratione, & aspirationibus, quibus eas à Deo bonorum omnium Largitore flagitemus. Hanc methodum & semitam ostendat ac patefaciat nobis, is, qui est *Via, Veritas, & Vita*. Joan 14. Ut per viam veritatis, ad vitam æternam perveniamus!

Sunt autem benè prænotanda, & minimè negligenda, quaterna efficacissima, jam dicta, virtutes acquirendi media, seu

Instrumenta Virtutum.

I. Cognitio virtutum. II. Æstimatio seu appretiatio virtutum. III. Oratio, seu postulatio virtutum. IV. Interna & externa virtutum exercitatio.

Ad omnia illa & singula manuducit præsens Libellus: dum I. Ostendit & explicat, quid sit virtus. II. Pro æstimatione concilianda, addit considerationem, virtutum præstantiam, merita, & præmia exhibentem. III. Petitio cum aspirationibus annectitur, quâ DEI gratia imploratur. IV. Actus denique interni & externi ope Examini Particularis exercendi, proponuntur. Tantùm *Inspice, & fac.*

Exod. 25. *ψ.* 40.

SE-

SEMITÆ II.

Perfectionis, seu Illuminativæ

PASSUS I.

Desiderium Virtutum.

TEXTUS S. SCRIPTURÆ.

*Beati, qui esuriunt & sitiunt
justitiam, quoniam ipsi satu-
rabuntur. Matth. c. 5.*

Cognitio.

Virtus est, quæ bonum facit habentem,
& opus ejus bonum reddit. Aristot.
l. 2. Ethic. c. 6. Vel ut exponit S. Augusti-
nus L. 2. de Lib. Arbit. c. 18. *Virtus est
bona qualitas mentis, quâ rectè vivitur,
quâ nemo malè utitur, quam Deus in nobis,
sine nobis operatur.* Virtus autem superna-
turalis, alia est Theologica, alia Moralis.
Theologicæ tres sunt: Fides, Spes, Cha-
ritas. Morales quatuor: Prudentia, Ju-
stitia, Fortitudo, & Temperantia; ad quas
multæ aliæ, vel ut partes integrales; vel
ut

vel ut subjectivæ, vel ut potentiales per-
tinent.

Consideratio motivorum.

Ideo innumeri mortales virtutem non diligunt, neque ambiunt, quia eam non cognoscunt: ignoti enim nulla cupido. Ne id in nos cadat, expendamus I. Quanta sit virtutis *Prestantia*: illa enim est nostra bonitas, nostra nobilitas, nostra dignitas, noster splendor, decus, gloria & corona. II. Quanta ejus *Vilitas*. Est enim panis solidus, cor hominis confortans; est pannonia, quâ nos defendimus, hostes prosternimus, victoriam comparamus. Est supplementum naturæ, ornamentum animæ, facilitas boni operis, quâ benè sanctèque vivimus, quâ veris malis, peccatis scilicet, resistimus; quâ vitam æternam promeremur, Christi que imagines ac imitatores efficimur. III. *Lucunditas*, à qua animi pax, vera lætitia & tranquillitas jucunda dimanat; quæ mirificè recreat; cujus radix sola bonos, ac tandem beatos efficit; quod nec potentia, nec opulentia, nec alia res quæcunque naturalis potest præstare. O quis igitur ad eam non toto pectore anhelet?

Petitio.

Domine Deus virtutum, insere cordi
meo

meo tam infatiabile virtutis desiderium, ut
ejus assequendæ gratiâ, nulli labori parcam,
obstacula cuncta perumpam, & media de-
nique nulla prætermittam.

Aspirationes.

I. *In quacunque die invocavero Te, exau-
di me; multiplicabis in anima mea virtutem.*
Psal. 137. 3.

II. *Bonitatem, & disciplinam, & scien-
tiam doce me; ut in nobis vitia ac volupta-
tes disciplina castiges.* S. Aug. L. 50. Ho-
mil. 3.

III. *Lumen æternum, doce me, virtu-
tum naturam intelligere; earum pretium
& valorem æstimare, earumque bonitatem
toto corde desiderare.*

P A S S U S II.

Fides.

T E X T U S.

*Sine fide impossibile est placere
DEO: credere enim oportet
accedentem ad Deum, quia
est, & quia Remunerator
bonorum est.* Hebr. c. 11. 6.

Cogni-

Cognitio.

Fides est donum DEI ac lumen, quo illu-
 stratus homo, firmiter assentitur omni-
 bus, quæ Deus revelavit, & nobis per Ec-
 clesiam credenda proposuit, sive scripta illa
 sint, sive non sint. *Catech. Canis.* Moti-
 vum fidei, ob quod credimus, est autoritas
 Dei revelantis, qui falli nequit, quia est
 summa Sapientia; & nequit fallere, quia
 est summa & prima Veritas. Duplex autem
 est fides; alia est viva, quæ per charita-
 tem operatur: alia mortua, quæ charitate
 & bonis operibus est destituta.

Actus Fidei, in Examine Parti-
 culari exercendi sunt:

1. Corde firmiter credere.
2. Ore fidem confiteri.
3. Opere eandem confirmare.
4. Pro viribus fidem spargere ac dilatare.
5. Eandem contra hæreticos, aliosque
 fidei hostes fortiter propugnare.
6. Denique pro fide, si gratia illa con-
 tingat, sanguinem proprium fundere.

Consideratio motivorum credibilitatis.

Valde fidem roborat, atque in tentatio-
 nibus contra fidem, animum confirmat
 consideratio motivorum, quæ fidem no-
 stram

stram Romanam, Catholicam, reddunt evidenter credibilem, & nulli alteri sectæ conveniunt. Qualia sunt: 1. Vaticinia Prophetarum. 2. Testimonia Martyrum. 3. Copia miraculorum. 4. Puritas doctrinæ catholicæ. 5. Concordia ejus mirabilis cum ratione. 6. Omnium fidei mysteriorum summa consensio. 7. Mundi conversio. 8. Admiranda fidei, per Apostolos rudes, pauperulos, & inermes, propagatio. 9. Vis fidei in mutandis animis conversorum. 10. Sanctitas, & sapientia Doctorum fidei. 11. Vita illibata fidem recipientium, ejusque præceptis sese accommodantium. 12. Stabilitas Ecclesiæ inter tot persecutiones. 13. Oppugnantium clades. 14. Librorum sacrorum antiquitas. His ritè consideratis, an non meritò cum Hugone de S. Victore dicemus: *Domine, si error est, à Te decepti sumus: nam ista in nobis, tantis signis & prodigiis confirmata sunt, & talibus, quæ non nisi per Te fieri possunt.* Sent. 1. de Trin. c. 2.

Petitio.

Domine JESU Christe, veræ fidei Author & Consummator, qui me præ tot millionibus, in infidelitate, & hæresi æternùm pereuntibus, ad Ecclesiæ Catholicæ gremium, fidemque orthodoxam vocare digna-

gna-

gnatus es ; concede propitius ; ut corde credam ad justitiam ; ore autem confitear ad salutem ; ac opere fidem confirmem, defendam ac dilatem, & sanguinem pro eadem profundam, ad tuam majorem gloriam, Amen.

Aspirationes.

I. Domine, adauge nobis fidem. Lucæ c. 17. Credo Domine, adjuva incredulitatem meam. Marc. 9.

II. Fac Domine, virtus salutis mea ; ne sim de numero eorum, qui ad tempus credunt, & in tempore tentationis recedunt. S. Aug. med. c. 2.

III. Credo, quidquid dixit Dei Filius: nil hoc verbo veritatis verius.

P A S S U S III.

Spes.

T E X T U S.

Firmissimum solatium habemus, qui confugimus ad tenendam propositam spem, quam sicut anchoram habemus animæ

tutam ac firmam. Hebr.
c. 6. 18.

Cognitio.

Spes est virtus Theologica, residens in voluntate, quâ ex gratia Dei & meritis nostris præcedentibus firmiter speramus æternam beatitudinem. Hæc autem spei firmitas & certitudo innitur: 1. Omnipotentia Dei, qui potest omnia. 2. Bonitati Dei, qui vult dare. 3. Fidelitati Dei, qui in promissionibus non fallit. 4. Meritis Christi, qui omnia nobis promeruit.

Actus Spei.

1. Sperare æternam beatitudinem, animæ & corporis.
2. Sperare media ad fœlicitatem illam consequendam.
3. In necessitatibus ad Deum recurrere.
4. In magnis difficultatibus animum non abjicere.
5. In adversis non murmurare, sed tacere, & ad Deum suspirare.
6. Divinæ voluntati se conformare, Deo adhærere, & in Eo sperare.
7. Sanctorum auxilia implorare, ut quod meritis nostris non valemus, eorum patrociniò assequamur.

8. Si

8. Si omnibus mediis adhibitis, nihil tamen impetremus, tranquillitatem mentis tenere; & hanc ipsam esse suavissimam Dei providentiam & ordinationem credere.
9. Non niti propriis meritis; sed Christi, qui est caput nostrum: quamvis etiam propriis meritis, divinam gratiam, & auxilia promereri, studere debeamus: nam ut rectè S. Albertus M. ait: Spes sine merito, non est spes; sed præsumptio.

Consideratio.

Quem non erigat, ac confortet in spe, consideratio I. Divinæ omnipotentiae, omnia valentis. II. Bonitatis & liberalitatis, omnium miserentis. III. Promissio infallibilis æternæ veritatis. IV. Christi Domini merita infiniti valoris? Dicamus igitur cum Doctore mellifluo: *Quidquid agendum, quidquid declinandum, quidquid tolerandum, quidquid optandum. Tu es Domine spes mea. Hac unica mihi promissionum causa: prætendant alij alia. Tua me omnipotentia erigit, qua valet omnia; tua me bonitas firmat, qua vult nobis bona omnia; tua promissio roborat, qua promisit omnia; tui Filij merita confirmant, qua meruerunt omnia. In Te Domine speravi,*

E

non

non confundar in aeternum. S. Bernard. in
Psal. Qui habitat.

Petitio.

Tu es Domine spes mea : sperent alii in
amicitia propinquorum : alii in incerto di-
vitiarum : alii in armis & robore militum :
alii in Principibus & filiis hominum , in
quibus non est salus : ego autem sperabo &
gaudebo in DEO JESU meo , qui spem
meam corroboret ; ac denique spem in rem
convertat.

Aspirationes.

I. *Mihi adhaerere Deo bonum est, & ponere
in Domino spem meam.* Psal. 72.

II. *Da clementissime Domine, solidam
fidem, spem congruam, & charitatem con-
tinuam.* S. Aug. med. c. 1.

III. *In Te Domine speravi, non confun-
dar in aeternum.* Psal. 30.

P A S S U S IV.

Diffidentia sui.

T E X T U S.

*Non sumus sufficientes cogitare
ali-*

aliquid boni à nobis , quasi ex nobis ; sed omnis sufficientia ex DEO est. 2. Corinth. c. 3.

Cognitio.

Diffidentia suū in eo sita est , ut quis credat , certūmque teneat , se tam in naturalibus , quàm supernaturalibus , absque auxilio Dei , nihil posse ; sed esse instar infantis , qui absque alterius ope , si nudus sit , non potest se operire ; non pascere , si sit famelicus ; lapsus in terram , nequit surgere ; sordibus inquinatus , non potest sese mundare ; ab hostibus non valet se defendere , nec pericula fugere , nec vulnera inflicta curare.

Actus Diffidentiae.

1. Practicè cognoscere , omnia bona ac dona à Deo esse.
2. Imbecillitatem , fragilitatem , & inconstantiam suam agnoscere.
3. Suis viribus minimè fidere , existimare , propriis viribus se non posse tentationi resistere , nec proposita bona exequi.
4. In lapsu crebriore , non mirari , non indignari , non impatientiâ tangi , aut pusillanimitate dejici.

s. In omnibus ad Deum confugere, & ejus
opem implorare.

Consideratio.

Pœnæ, in se nimium confidentibus im-
missæ, quem non à nimia sui confidentia
absterreant? I. Goliath viribus suis fesus,
à Davide pastorculo percussus interit. II.
Holofernes copiis suis præfidens, à debili
fœmina obruncatus est. III. Nabucho-
donosor potentia suæ innitens, regno simul
& ratione privatus est. IV. Rex Asa in
Rege Syriæ fiduciam collocans, ab hosti-
bus suis devictus & prostratus est. V. Pe-
trus Apostolus nimiam laborans sui præfiden-
tiâ, in trinam Domini sui negationem
prolapsus est. O quis igitur sibi fidat? Quis
baculo nixus arundineo, se fulciat?

Petitio.

Deus refugium meum & firmamentum
meum, tolle à me nimiam mei confiden-
tiam, gratiamque largire, ut media omnia
tantâ adhibeam diligentiam, atque si mihi
soli opus peragendum incumberet; & si-
mul tantâ sperem fiduciam, tantoque fervore
opem tuam implorem, quasi à Te solo
efficiendum foret.

Aspirationes.

I. *Qui confidit in corde suo, stultus est.*
Proverb. c. 12

II.

II. *Quamvis sis in tuto, noli esse securus.*
 S. Bernard. *Qui existimat se stare, videat
 ne cadat.* 1. Corinth. c. 10.

III. Domine, qui dixisti: *Sine me nihil
 potestis facere.* Joan. 15. Da mihi, viribus
 meis penitus diffidere.

P A S S U S V.

Fiducia in DEUM.

T E X T U S.

*Nolite amittere confidentiam
 vestram, quæ magnam ha-
 bet remunerationem.* Hebr.
 c. 10. 35.

Cognitio.

Fiducia est spes roborata, atque perfecta:
 quæ ex parte Dei est certissima, ac fir-
 missima: quia nititur omnipotentiâ, boni-
 tate, fidelitate ac promissione Dei, & Chri-
 sti meritis: licet ex parte nostra, non sit
 tam absoluta certitudo, ut timorem exclu-
 dat; quia ex parte nostra accidere potest defe-
 ctus: unde Apostolus monet, ut cum timore
 & tremore salutem nostram operemur.

E ;

Mo

Motiva ad fiduciam excitantia, tempore pusillanimitatis, tristitiæ, tentationis, adversitatis, desolationis aut desperationis usurpanda.

Quomodo non confidam in Te Domine Deus meus; si tot ac tanta, ab infinita bonitate ac misericordia tua, in me profecta beneficia mente revolvam? Nam 1. Tu ab æterno dilexisti, & ex tot hominum millionibus elegisti me. 2. Tu in tempore creâsti me, conservâsti me, sustentâsti me; & omnibus bonis tuis locupletâsti me. 3. Tu pretioso Flii tui sanguine, voluisti redimi me. 4. Tu non ab infidelibus, Judæis, aut hæreticis parentibus, sed à fidelibus & christianis voluisti nasci me. 5. Tu me non absque baptismi lavacro decedere, & visione beatificâ æternùm privari; sed illo me à peccato originali mundari, & ovibus tuis annumerari fecisti. 6. Tu in salvifica fide catholica hæctenus me conservâsti; & Sacramento confirmationis in eadem stabilivisti. 7. Tu in pueritia, adolescentia, & juventute, ab innumeris corporis & animæ periculis me præservâsti. 8. Tu post primum peccatum lethale me non statim, ut poteras, in damnationis æternæ barathrum præcipitâsti; sed ad pœnitentiam clementer ad-

adduxisti. 9. Tu toties relapsum, per Sacramentum pœnitentiæ identidem abluisti, & in gratiam recepisti. 10. Tu pretioso Corpore & Sanguine Filii tui JESU CHRISTI toties me pavisti. 11. Tu ad statum hunc pium & amabilem me benignè vocâsti, & in eo de tot salutis consequendæ mediis mihi paternè providisti. 12. Denique ut innumera taceam occulta & aperta beneficia, Tu me in ovem tuam, in servum, in amicum, in filium, in hæredem, in sponsam amanter admisisti, fovisti, dilexisti, ac donis ac favoribus maximis cumulâsti. Et ego Domine, post tot ac tanta certissima benevolentia tua signa, & luculentissima testimonia, de amore & benevolentia tua diffidam? Ergone hæc omnia gratis & frustra mihi præstitisti? O Domine! *Sub umbra alarum tuarum sperabo, donec transeat iniquitas.* Psal. 56. v. 2. *Et etiamsi occideris me, in Te sperabo.* Jobic. 13. 25.

Petitio.

Adauge in me, Domine, spem & fiduciam: nam cum S. Bernardo, *Tria considero, in quibus tota spes & fiducia mea consistit; charitatem adoptionis; veritatem promissionis; potestatem redditionis.* Serm. 3. de 7. panibus.

Aspirationes.

I. *Habe fiduciam in Domino, ex toto corde tuo. Proverb. c. 3. 5.*

II. *Domine, ecce spes mea, ecce tota fiducia mea, Filius tuus pro me crucifixus. S. Aug. med. c. 8.*

III. *Qui confidit in Domino, sicut mons Sion, non commovebitur in aeternum. Psal. 124.*

P A S S U S VI.

Timor Domini.

T E X T U S.

Initium sapientiae timor Domini. Psal. 111.

Cognitio.

TImor est fuga peccati, ne quis incurrat in poenam temporalem, aut aeternam; ne perdat coelestem gloriam; & ne labatur in sui Creatoris offensam. Timor autem est triplex: 1. *Servilis*, ortus ex formidine poenae. 2. *Initialis*, qui poenam & offensam respicit. 3. *Filialis*, qui timeet
offen-

offensam Dei ex amore, ne optimo parenti displiceat.

Actus sunt:

1. Dei justitiam & severitatem, peccatorumque gravitatem ponderare.
2. De antea actis peccatis pœnitentiam agere, & satisfacere, ad pœnam evadendam.
3. Omnia peccata gravia, & levia pro viribus declinare.
4. In tentationibus se animare ac roborare, quo pœnam evadamus.
5. Divina mandata sedulo observare, ne Deo displiceamus.
6. Summâ reverentiâ Deo se submittere; nihilum suum & fragilitatem agnoscere, & infra omnes se abjicere.

Consideratio.

Anima mea, si motiva quàm plurima, à peccato te efficacissimè retrahere valentia, perpenderis, fieri non poterit, quin ingenti timore percellaris. Talis esse poterit 1. Consideratio mortis certæ & incertæ. 2. Consideratio extremi ac rigidissimi judicii. 3. Consideratio inferni, verè omnium terribilium terribilissimi. 4. Consideratio Passionis Filii Dei: *Si in viridi ligno hæc faciunt; in arido quid fiet?* 5. Consideratio propriorum peccatorum, & alienorum.

6. Consideratio propriæ fragilitatis & pronitatis in lapsum. 7. Misericordiæ & justitiæ Dei infinitæ. 8. Sapientiæ Dei omnia scientis. 9. Omnipotentia, valentis corpus & animam perdere in gehennam. 10. Consideratio abyssi judiciorum Divinorum planè terribilis. O quis hæc seriò perpendens non trepidet? Quem ista, velut frœnum, à malo non retrahant? Quem velut calcar acre ad bonum non impellant?

Petitio.

Fac nos, Domine, timorem Tuû & amorem habere perpetuum: ut non tam timore fervili, quàm filiali, permoti, declinemus à malo, & faciamus bonum, tibi que unicè placere satagamus.

Aspirationes.

I. *Confige timore carnes meas: à mandatis enim tuis timui.* Psal. 118.

II. *Totus tremo atque horreo ad memoriam istius regionis, (infernalis) & concussa sunt omnia ossa mea.* S. Bernard. serm. de s. reg.

III. *Vigeat in me, Domine, timor filialis, qui est Timor Domini sanctus, manens in saeculum saeculi.* Psal. 18.

PASSUS VII.

Prudentia.

TEXTUS.

Estote prudentes, sicut serpentes.
Matth. c. 10. 16.

Cognitio.

PRudentia est virtus practica, per quam & finis honestus præfigitur, & media ad hunc finem obtinendum congrua eliguntur.

Actus ejus sunt:

1. Consilium, quo media ad assequendum finem idonea investigantur.
2. Judicium, quo de aptitudine mediorum ad finem sententia fertur.
3. Imperium, quo voluntas imperat, ut executioni mandetur, quod judicatum est.

Consideratio.

Sequere, Anima mea, consilium Sapientis, & veram prudentiam acquirere stude,

106 SEMITA PERFECTIIONIS.

ut fructibus ejus fruaris. I. *Posside sapientiam, posside prudentiam: ne dimittas eam, & custodiet te; dilige eam, & conservabis te.* Proverb. c. 4. s. II. *Vitam sapiens & intelligeres, ac novissima provideres. Saperes, qua Dei sunt; intelligeres, qua mundi sunt; provideres, qua inferni sunt! Profecto infernum horreret; superna appeteret; qua ad manum sunt, contemneret.* S. Bernard. in Epist. Verum quia saepe caligat mentis oculus; veram prudentiam, & Spiritus sancti dona à Deo efflagita.

Petitio.

O Divine Spiritus, fons & Author omnis sapientiae & prudentiae, concede mihi I. *Donum consilii*: ut in omnibus operibus & negotiis meis cuncta maturè considerem, & consultem; atque oculum mentis semper in Dei voluntate defigam. II Da mihi *donum intellectus*, quo in rerum deliberatione & consultatione rectè judicem; vera à falsis, certa à dubiis, bona à malis, à mediocribus optima discernam, eaque, quae secundum circumstantias loci, temporis, personae, rei ipsius, optima & convenientissima sunt, semper eligam. III. Adde *donum fortitudinis*, ut ea, quae factà deliberatione, opportuna, utilia, aut necessaria esse duxi, cum celeritate, vigilantia, & sol-

& sollicitudine executioni mandem: ne aliquando à prudentium cœtu exclusus, virginibus fatuis annumerer.

Aspirationes.

I. *Vtinam-saperens, & intelligerent, ac novissima providerent! Deut. 32. V. 29.*

II. *Ista est vera sapientia, (& prudentia) per contemptum mundi, tendere ad regna cœlestia. Tho. Kemp. L. 1. c. 1.*

III. *Da mihi, Domène, sedium tuarum, assidricam sapientiam, ut mecum sit, & mecum laboret; & sciam, quid acceptum sit coram Te. Sap. 9. V. 4.*

PASSUS VIII.

Discretio.

TEXTUS.

Posside sapientiam, quia auro melior est; posside prudentiam, quia pretiosior est argento. Proverb. c. 16. 16.

Cognitio.

Discretio est spiritualis prudentia; quæ in his, quæ ad interiora spiritus pertinet,

nent, vera à falsis, bona à malis, majora à minoribus bonis discernimus; & his repudiatis, illa, quæ magis conferunt, acceptamus: excessumque ac defectum in bonorum operum exercitiis devitamus.

Actus.

1. *Judicatio*, cuncta adducens in iudicium, & bona à malis segregans, nos per illicita effluere non sinit.
2. *Deliberatio*, quæ nihil inconsultè agit; nos à supervacaneis restringit.
3. *Dispositio*, quæ cuncta ordinatè operatur, & nihil confusum relinquit.
4. *Dispensatio*, quæ supervenienti occasione cedit.
5. *Moderatio*, quæ modum custodit in omnibus, & mensuram non excedit. Ita Richardus Victorinus in Psal. 14.

Consideratio.

Quàm necessaria sit in omnibus rebus spiritualibus & corporalibus discretio, liquet ex eo: I. Quoniam absque discretione, virtus in vitium degenerat. *Tolle discretionem, & virtus vitium erit.* S. Bern. serm. 49. in Cant. II. Discretio omnium virtutum modus, & ornamentum est. *Discretio omni virtuti ordinem ponit; ordo modum tribuit, & decorem etiam ac perpetuitatem.* S. Bern.

S. Bern. l. c. III. Discretio virtutum est conservatio & stabilitas. *Virtus enim cum indiscretè tenetur, amittitur; cumque discretè intermittitur, plùs tenetur.* S Gregor. l. 28. Moral. c. 12. Si igitur virtutem amas, discretionem, virtutum conservatricem amore complectere.

Petitio.

Orna me, Domine, discretionis virtute, quæ in omnibus me gubernet, ut à recto non deviem: sed eâ dirigente, in somno & vigilia; in quiete & labore; in refectio-
ne & jejunio; in locutione & silentio; in oratione, & quovis pietatis exercitio, modum, tempus, mensuram, reliquâsque circumstantias observem; & neque per defectum, neque per excessum delinquam, sed medium discretè teneam, ad laudem & gloriam tuam. Amen.

Aspirationes.

I. *Fili, sine consilio nihil facias, & post factum non pœnitebis.* Eccli. 32. 24.

II. *Ne innitaris prudentia tua.* Proverb. c. 3. Et ne quid nimis: Tolle discretionem, & virtus vitium erit.

III. Obsecro, Domine, da, ut discretum semper & rationabile sit obsequium meum.

PAS-

PASSUS IX.

Justitia.

TEXTUS.

*Reddite , quæ sunt Cæsaris ,
Cæsari ; & quæ sunt Dei ,
Deo. Matth. c. 22. 21.*

Cognitio.

Justitia est virtus , seu habitus voluntatis ,
inclinans ad suum cuique tribuendum.
Prima est erga Deum ; secunda erga pa-
triam : tertia erga parentes : quarta erga
omnes. Justitia est triplex : alia est *legalis* ,
alia *distributiva* , alia *commutativa*. Ad
quas duo serviunt principia : I. *Quod ab alio
oderu tibi fieri , vide ne tu aliquando alteri
facias. Tobia c. 4. 16.* II. *Omnia quæ-
cunque vultis , ut faciant vobis homines ,
& vos facite illis. Matth. c. 7. 12.*

I. Actus justitiæ legalis , prout est
in Superioribus.

1. Zelare pro legibus. 2. Justa subditis
præcipere. 3. Benè gesta præmio afficere.
4. Delicta punire. 5. Subditorum commo-
dis

dis prospicere. 6. Pericula, aliâque mala arcere.

Prout est in subditis.

1. Legibus obedientiam præstare. 2. Concordiam cum aliis fervare. 3. Meminem lædere. 4. Commune bonum procurare, & proprio antepone.

II. Actus Justitiæ distributiæ,
in Superioribus.

1. Juxta necessitatem, aut alios titulos, proportionem certam exigentes, communia bona distribuere.
2. Juxta quantitatem delicti, & delinquentis qualitatem pœnam infligere.

In subditis.

1. Nihil extra necessitatem petere. 2. Ad dignitates se importunè non ingerere, eas præcipuè, quæ excedunt meritum.

III. Actus justitiæ commutativæ.

1. Nemini damnum inferre, verbo, consilio, facto, in bonis, in honore & corpore.
2. Omnia proximi facta benè interpretari.
3. Bonum alterius pro viribus procurare.

Consideratio.

Quanto amore complecti debeas justitiam, quam Deus justus in omnibus operibus

ribus suis à te requirit, docebunt tituli sequentes : nam I. Specialiter enim Deus à te exigit : *Facere iudicium & iustitiam.* Mich. c. 6. 8. II. Bonum Reipublicæ eam postulat : *Iustitia elevat gentem.* Proverb c. 14. 34. *Solum Regis firmatur per iustitiam.* Ib. c. 16. 5. 12. III. Bonum particulare cuiusque eam requirit : nulli enim membro benè esse potest , nisi capiti , cæterisque membris aptè cohæreat. Accedit , quòd iustitia in cælo præmium & coronam iustitiæ ; sicut ex adverso iniustitia pœnam in inferno promeretur. An non igitur maximo amore prosequenda est iustitia ?

Petitio.

Tribue mihi, Domine, virtutem iustitiæ, quâ cuique, quod suum est, libens tribuam : majori reverentiam, pari concordiam, minori disciplinam, Deo obedientiam, mihi sanctimoniam, inimico patientiam, egeno operosam misericordiam ; ut in die iudicii obtineam coronam iustitiæ, quam mihi reddet justus Iudex.

Aspirationes.

I. *Vsq̄ue ad mortem certa pro iustitia ; & Deus expugnabit pro te inimicos tuos.* Eccli. c. 4. 33.

II. *Vtinam redderem Superiori, inferiori & aqua-*

& equali, cuique quod debeo. S. Bernard.

*111. Beati, qui custodiunt iudicium,
& faciunt iustitiam omni tempore. Psal.
105. 3.*

PASSUS X.

Religio.

TEXTUS.

*Dominum DEUM tuum ad-
rabis, & illi soli servies.
Deut. c. 6.*

Cognitio.

Religio est virtus, quâ Deo, tanquam
omnium Creatori, ac Domino debitum
cultum exhibemus.

Actus ejus sunt:

1. *Honor Dei*, quo altam de eo æstima-
tionem concipimus, & quemadmo-
dum creaturam decet, Ei ut Creatori
nos submittimus.
2. *Devotio*, seu promptitudo mentis ad
omnem Dei cultum & obsequium.

3. Ora-

3. Oratio , seu petitio , seu mentis elevatio in Deum , & Sanctorum invocatio.
4. Adoratio , quã nos coram Deo tanquam summa Majestate , corpore & mente prosternimus.
5. Sacrificium Missa , quo Corpus & Sanguinem Christi , Deo offerimus.
6. Administratio & susceptio Sacramentorum. Exhibitio oblationum , primitiarum & decimarum.
7. Varii actus virtutum , ut votum , juramentum , obsecratio , laus Dei , gratitudo , aliique actus virtutum tam Theologicarum , quã Moralium , quos Religio potest in divinum honorem referre , & ad dandum ei cultum assumere.

Consideratio.

O quem tanta Religionis nobilitas , præstantia , & utilitas , ad eam crebrò exercendam non impellat ? Religio munda & immaculata apud Deum & Patrem hæc est, visitare pupillos & viduas in tribulatione eorum , & immaculatum se custodire ab hoc saculo , ait S. Jacobus Apostolus in Epist. c. 1. 27. Quid excellentius , melius , diviniusque excogitari potest , quã aliis benefacere , solatium impertiri , & alienis mi-

miseriis succurrere? Quid homini utilius, Deoque acceptius, quàm *se immaculatum custodire ab hoc seculo*? Id est, moribus secularibus omnino renuntiare, ac peccata tam carnalia, quàm spiritualia, pro viribus devitare? O si id præstarem, quàm putas in oratione manus ad Te levarem? Quàm grata tibi sacrificia offerrem?

Petitio.

Præsta, obsecro, Domine, in me religionis augmentum, quàm maximum, ut mundus & immaculatus, manus mundas in oratione ad Te levem; summum, quem possim, honorem Tibi exhibeam; singulari devotione Tibi serviam; Te colam, Te adorem, sacrificium offeram, sacramenta administrem, vota mea reddam, laudes & alios virtutum actus depromam, ad gloriam tuam sempiternam. Amen.

Aspirationes.

I. *Voluntariè sacrificabo Tibi, & confitebor Nomini tuo, quoniam bonum est. Psal. 53. 8.*

II. *Deus meus, Refugium meum, & Liberator meus, suggere, qua de Te cogitem; doce, quibus Te sermonibus invocem; da, quibus operibus Tibi placeam. S. August. Med. c. 2.*

III. Deus virtutum, præsta in nobis religionis augmentum!

PASSUS XI.

Pœnitentia.

TEXTUS.

Pœnitentiam agite; appropinquavit enim Regnum cœlorum. Matth. c. 3. 2.

Cognitio.

Pœnitentia est virtus; quâ peccata nostra, ut sunt Dei offensæ, detestamur; & eadem efficaciter expiare, ac deinceps cavere statuimus.

Actus sunt:

1. Peccatum agnoscere & erubescere.
2. Dolorem de peccato excitare, illudque detestari.
3. Propositum firmum concipere, ac peccatum emendare.
4. Confessione sacramentali peccatum expiare.
5. Pro delictis divinæ majestati, orationibus,

nibus , eleemosynis , jejuniis , aliisque corporis castigationibus satisfacere.

6. Virtutes , peccatis commissis contrarias exercere , occasiones vitare , aliis ignoscere , de se humiliter loqui ac sentire.

Consideratio.

O quàm salutaris , quàm proficua , necessariâque est pœnitentia; secunda post naufragium tabula! I. Perpende ejus necessitatem : *Nisi pœnitentiam egeritis , omnes similiter peribitis.* Lucæ c. 13. II. Utilitatem; Spongiæ instar peccata , quantumvis multa & magna , delet : O pœnitentia , misericordia mater , & magistra virtutum ; magna opera tua , quibus reos resolvis , ac residuis deliquentes , lapsos relevas , recreas desperatos. Per te subito rapuit Christus latronem ad regnum ; per te David post flagitium , felix iterum recipit Spiritum sanctum. S. Chrysof. serm. de pœn. III. Dignitatem & jucunditatem. Ex diaboli mancipiis , filios Dei efficit , regniquæ cœlestis hæredes instituit : ab onere gravi peccatorum liberat , pacem , tranquillitatem , devotionem , consolationem , & lætitiâ animæ restituit. O pœnitentia , quid te te referam? Tu ligata solvis , clausa referas , omnia adversa mi-

81-

rigas, omnia contrita sanas, omnia confusa lucidas, omnia desperata tu animas. S. Cyprian. de laud. pœn.

Petitio.

Concede mihi, misericors Deus, cor contritum & humiliatum, unâ cum fonte lacrymarum, quibus delicta mea plangam, nec unquam iterum plangenda committam; sed dignos pœnitentiæ fructus faciam, ne in æternum peream.

Aspirationes.

I. *Lavabo per singulas noctes lectum meum, lacrysis meis stratum meum rigabo. Psal. 6. 7.*

II. *Ego peccator, Domine, dum tibi assisto, cur non corde paveo, vultu palleo, labiis tremo, toto corpore inhorresco, sicque abortis lacrymis coram Te indefinenter lugeo ob delicta mea? S. Aug. med. c. 34.*

III. *Cor contritum & humiliatum, da mihi Domine, & ne despicias illud.*

P A S S U S XII.

Pietas erga Parentes.

T E X T U S.

*Honora Patrem & Matrem,
ut*

ut sis longævus super terram.
Exodi c. 20. 12.

Cognitio.

Pietas est virtus, quâ iis, qui ortûs & educationis nostræ sunt principium, & aliis sanguine junctis ac patriæ, debitum cultum & officium tribuimus. Extenditur etiam ad Patres spirituales.

Actus.

1. Parentum conditionem non erubescere.
2. Eisdem timere, revereri & honorare.
3. Illos amore prosequi.
4. Obedientiam debitam illis præstare.
5. Victum, aliâque necessaria, si indigerint, illis subministrare, ac periculo eripere.

Consideratio.

Permoveat te, anima mea, ad debitam erga parentes pietatem I. Mandatum Domini: *Honora patrem & matrem.* II. Vitæ longævæ promissum. III. Gratitude ob plurima beneficia. IV. Supplicium & pœna, si neglexeris: est enim *maledictus à Deo, qui exasperat matrem.* Eccli. c. 3. 18. Et quis maledictionis divinæ fulmen non reformidet?

Petitio.

Domine IESU , qui nos patrem & matrem honorare præcepisti , exemploque tuo nobis præluxisti , dum eis subditus fuisti ; & matrem tuam Joanni commendasti : da nobis , parentes & propinquos , ita secundum voluntatem tuam amare , honorare & colere ; ut dum justa præcipiunt , proximos noverimus ac diligamus ; Dum verò injusta exigunt , quos tanquam adversarios in via Dei experimur , odiendo & fugiendo nesciamus.

Aspirationes.

I. Audi , Fili mi , disciplinam Patris tui , & ne dimittas legem matris tue , ut addatur gratia capiti tuo. Proverb. c. 1. 9.

II. Honora tuos parentes , quia & DEI Filius suos honoravit ; Legisti enim : Et erat subditus illis. S. Ambros. L. 2. In Luc. c. 17.

III. Fac me Domine , parentibus amorem , honorem , & obedientiam præstare in omnibus tibi non contrariis : Amandus enim genitor , & proponendus Creator.

S. Aug. serm. 7. de Verbis Domini.

PASSUS XIII.

Obedientia.

TEXTUS.

Obedite Præpositis vestris, & subjacete eis. Ad Hebr. c. 13. v. 17.

Cognitio.

Obedientia est virtus moralis, hominem promptum efficiens ad præstandam voluntatem, vel præceptum Superioris. S. Thom. 2. 2 q. 104. a. 2.

Actus & species sunt:

1. *Obedientia prompta*, exequendo Superioris jussa, si peccatum manifestum non contineant, promptè.
2. *Obedientia universalis*, est obedire in omnibus, etiam nostræ voluntati & inclinationi contrariis.
3. *Obedientia hilaris*, est, voluntatem nostram abnegare, & Superiori subicere libenter & hilariter.
4. *Obedientia simplex & cæca* est, iudicium proprium iudicio Superioris submittere, nec inquirere causas, sed

- simpliciter sequi, veluti ovicula pasto-
rem. Si quid verò in contrarium oc-
currat, rationes adhibere, quæ præ-
ceptum conveniens esse, convincant.
5. Obedientia fortis & heroica elucet in
arduis ac difficilibus, quamvis verbis
asperis mandentur, & absque spe gra-
titudinis, tamen si Superiores minus
docti, & minoribus Dei donis instructi
videntur.
  6. *Obedientia muta*, absque omni excusa-
tione & replica, sive verbo, sive scri-
pto: quamvis si causa adsit, id pro-
hibitum non sit.
  7. *Obedientia humilis*, est, Superiori de-
missè obedire, ac sola etiam volunta-
tis ejus indicia exequi, licet nihil cau-
sæ habeat vel ostendat.
  8. *Obedientia indifferens*, quasi in æquili-
brio consistens, & ad utramque partem
æquè paratam se exhibens, sive sint
officia honorifica, sive vilia, sive gustui
proprio accommodata, sive contraria;
imò ob exemplum & imitationem
Christi Domini, in hæc magis pro-
pendet.

Consideratio.

O quis obedientiam perfectam non toto
corde complecti studeat, si eam, tanquam
lignum

lignum vitæ, duodecim fructus præstantif-
 simos proferentem, intreatur? Est enim
 I. Lignum vitæ spiritualis & beatæ. II. Or-
 namentum est, hominem Deo gratissimum
 efficiens. III. Est decus, nos Christo si-
 millimos & acceptissimos reddens. IV. Est
 cultus gratissimus B. M. V. & purum San-
 ctis obsequium. V. Est in Superioribus,
 ac sociis æqualibus amoris incentivum.
 VI. Est victoriæ de vitis reportandæ aptis-
 simum medium. VII. Est virtutes ac-
 quirendi efficacissimum subsidium. VIII.
 Est salutis proximorum procurandæ præ-
 clarissimum instrumentum. IX. Est lucu-
 lentum prædestinationis signum. X. Op-
 portunum ad merita augenda adminiculum.
 XI. Lætitiæ spiritualis radix & principium.
 XII. Adversus omnia corporis animæque
 mala scutum & amuletum. Jube igitur
 Domine, quod libet, præcipe per Superio-
 res, manda, remanda; ecce paratissimum
 ad omnia: *Domine, quid me vis facere?*

Petitio.

Domine JESU Christe, per illam obedi-
 entiam, prorsus stupendam, quâ Patri us-
 que ad mortem crucis obediens extitisti; da
 mihi obedientiam perfectam, quâ in omni-
 bus, libenter, simpliciter, humiliter, ve-
 lociter, hilariter, fortiter, indifferenter;

cœcè ac perseveranter, Superioribus, tanquam Tibi ipsi obediam; præmiâque & victoriam obtineam: nam *vir obediens loquetur victorias*. Proverb. c. 21. 28.

Aspirationes.

I. Domine, quid me vis facere? Act. c. 9.

II. Disce obtemperare pulvis, disce te humiliare terra & cinis, & sub omnium pedibus incurvare: disce voluntates tuas frangere, & ad omnem subjectionem te dare. Tho. Kemp. L. 3. c. 13.

III. Orna me Domine perfectâ obedientiâ; quæ melior est, quàm victima!

PASSUS XIV.

Gratitudo.

TEXTUS.

Grati estote. Ad Coloss. c. 3. 15.

Cognitio.

Gratitudo est virtus, quâ beneficia ab alio accepta cognoscimus, laudamus, & pro viribus compensare conamur.

Actus.

Actus.

1. Beneficium non negare , sed agnosce-
re , & in recenti memoria retinere.
2. Illud debite æstimare , magni facere,
ac pro eo gratias agere.
3. Beneficium & benefactorem , datâ oc-
casione , laudare & publicare.
4. Benefactorem venerari & amare.
5. Beneficium mutuâ beneficentiâ com-
pensare.
6. Beneficium , etiam intuitu benefacto-
ris honorandi & recreandi , bene im-
pendere.

Consideratio.

Quem , si non brutum , sed homo sit,
ad gratum animum demonstrandum non
iussit ? I. Benefactoris dignitas. II. Be-
neficiorum multitudo & magnitudo. III.
Benefactoris constantia. IV. Propria utili-
tas. V. Gratitude emolumenta & æqui-
tas. Sic enim homo ad uberiore gratias,
donâque nova disponitur. O Domine, mi-
nor ego sum cunctis beneficiis tuis , & de-
ficit præ magnitudine spiritus meus ! Quid
enim est homo , quòd memor es ejus ?

Petitio.

Domine Deus meus , si rivj omnes cur-

runt ad mare, & flumina unde exeunt, illuc revertuntur; quidni ad Te quoque omnia dona ac bona tua nobis collata, animo grato referantur? Cùm verò id absque nova gratia, dignè præstare nequeam; opem & lucem præbe, ut magnitudinem & multitudinem beneficiorum tuorum clarè cognoscam, debitè æstimem, intimè grates rependam, mèque vicissim gloriæ tuæ totum impendam. Fac me quoque benefactoribus meis in terris, gratum animum demonstrare, ac par pari illis referre, quo illi mecum Te laudent & glorificent in sæcula.

Aspirationes.

I. In omnibus gratias agite: hæc est enim voluntas Dei, in Christo Iesu in omnibus.
1. Thessal. c. 5. 18.

II. Quid melius & animo geramus, & ore promamus, & calamo explanemus, quàm Deo gratias? Hoc nil dici brevius, nil audiri lætius, nec intelligi gratius, nec agi fructuosius potest. S. Aug. ad Marcell. Epist. 5.

III. Anima mea, in omnibus gratias age, & dic: Deo gratias. Quod primis Christianis, imò & Religiosis, in communi congressu, pro salutatione serviebat. Teste S. Augustino in Psal. 132.

P A S S U S X V.

Veritas.

T E X T U S.

*Deponentes mendacium, loqui-
mini veritatem unusquisque
cum proximo suo. Ad Ephes.
C. 4. 25.*

Cognitio.

Veritas, seu veracitas est virtus, quâ ver-
bis aut signis, quando & quomodo
oportet, manifestamus res, ad nos aut ad
alios pertinentes, prout in se sunt.

Actus.

1. Mendacium & simulationem corde des-
testari, & ore fugere.
2. Quando, quomodo, & ubi oportet,
verum dicere.
3. Nunquam ob alterius favorem, aut ob
spem lucri, aut ob metum detrimen-
ti verum celare, vel palliare, si illud
dicere teneamur.
4. Res sicut sunt, simpliciter enuntiare;

E s.

am-

amphibologias verò , restrictiones mentales , duplicitatem & ambiguitatem in colloquiis declinare.

5. Stare promissis , nisi justa causa obstat , & in melius mutare suadeat.

Consideratio.

Ad veritatem diligendam , tuendamque , meritò te excitent uberes fructus ex ea promanantes : nam I. Deus est veritas , cui contraria est omnis falsitas. II. In veritate vera libertas ; in mendacio autem fluctuatio & anxietas. III. Nihil eà jucundius , nihil utilius , nihil desiderabilius , nihil invincibilius : *Magna est veritas , & prævalet.* 3. Esdræ c. 4. 4. Hæresesque & errores expugnat ; nam *Veritatis cuneo omni extruditur hæresis* , ut ait Tertullianus contra Marcionem. O veritas magna , utinam prævaleres semper in omnibus!

Petitio.

Domine JESU , Via , Veritas , & Vita ; concede propitius , ut mens , lingua & opera cum veritate concordent ; ut quod sentio in corde , proferam ore , & opere perficiam : vota & promissa impleam , veritatem diligam , veritatem liberè proferam , defendam & prædicem : simulque omnem simulationem , ambiguitatem , falsitatem , & mendam-

dacium devitem; quia scriptum est: *Perdes omnes, qui loquuntur mendacium.* Psal. 5.

Aspirationes.

I. *Domine, quis habitabit in tabernaculo tuo? Qui loquitur veritatem in corde suo, qui non egit dolum in lingua sua.* Psal. 14. 1.

II. *Amplectere veritatem, & fruere illâ: delectare in Domino, & dabit tibi petitiones cordis tui.* S. Aug. de lib. arbit. c. 17.

III. *O Spiritus veritatis, qui diligis veritatem, fac me quoque eam diligere!*

PASSUS XVI.

Simplicitas.

TEXTUS.

*Estote prudentes sicut serpentes,
& simplices sicut columbæ.*

Matth. c. 10. 10.

Cognitio.

Simplicitas est sinceritas, vel candor animi, ab omni dolo, simulatione, & furo alieni, qualis est in pueris & infantibus.
S. Clemens Alexand.

Actus:

1. Talem se exhibere verbis & factis, qualis est; nec probitatem, perfectionem, aut sanctitatem, quâ caret, simulare.
2. Directori conscientia, pro directione, bonâ & mala candidè manifestare.
3. In rerum spiritualium cognitione, defectum suum, modicamque experientiam, ingenuè profiteri.
4. Operibus bonis mala non admiscere, nullius facta pervertere, nullius bona depravare, nullius dona diminuere, neminem lædere, omnibus velle prodesse.
5. De Domino Deo & servis ejus in bonitate sentire: & sicut exterius bona omnibus nos cupere profiteremur; ita illis bona interiùs desiderare.
6. Operum inutilium multiplicatatem vitare, & bona opera in unam simplicem DEO placendi intentionem colligere.

Consideratio.

Simplicitatis amorem ac desiderium merito sanè nobis injicit ejusdem amabilis virtutis dignitas & utilitas: nam I. Familiaritatem cum Deo conciliat; quoniam *Cum simplicibus sermocinatio ejus.* Proverb. c. 3. 32. II. Salutem adfert: *Qui ambulat simpliciter, salvus erit.* Proverb. c. 28. 18.

III. Ex illius defectu, difficultas salutis nascitur: *Nisi efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum caelorum.* Matth. c. 18. 3.
 Ergo *sentite de Domino in bonitate, & in simplicitate quarite illum.* Sap. c. 1.

Petitio.

Domine JESU Chrille, qui dixisti: *Invita parvulos venire ad Me, talium est enim regnum caelorum;* fac me, obsecro, simplicitate & sinceritate parvulum, quæ est sapientia justorum: *Nihil scilicet per ostentationem fingere, sensum verbis aperire, vera uti sunt, diligere, falsa de vitare, bona gratis exhibere, mala libentius tolerare, quam facere, nullam injuria ultionem quarere, pro veritate contumeliam, lucrum putare.* S. Gregor. L. 8. moral. c. 38. Et licet hæc justorum simplicitas derideatur, atque à mundi sapientibus fatuitas reputetur; da mihi nihilominus ab ea nunquam deflectere, ut non cum mundi sapientibus reprober; sed cum justis & simplicibus caelorum regnum intrare merear.

Aspirationes.

I. Impleamus, Domine, illud Apostoli tui: *Malitia parvuli estote.* I Corinth. c. 14.
Deponentes omnem dolum & simulationem.
 I. Petri c. 2. 3.

II. *In simplicitate cordis quarite illum.*
 Sap. c. 1. 1. *Cordis enim simplicitas dies est,*
quam fraus non obnubilat, non obscurat men-
dacium. S. Gregor. in 4. Psal. Pœnit.

III. *Domine, hoc oro, ut simus sinceri*
& sine offensa in diem Christi. Ad Phil. c. 1. 10.

P A S S U S XVII.

Amicitia.

TEXTUS.

Amicus fidelis protectio fortis;
qui invenit illum, invenit
thesaurum. Eccli. c. 6. 14.

Cognitio.

Amicitia est amor mutua benevolentia;
 super aliqua communicatione fundatus.
 D. Thomas 2. 2. q. 13. a. 3.

Actus:

1. *Benevolentia* in affectu, quâ amicus propter se, & non propter bona sua diligitur.
2. *Concordia* in sensu & voluntate.
3. *Beneficentia* in effectu, seu bonorum communicatione.

4. *Vides & constantia in adversis. Omni tempore diligit, qui amicus est, & frater in angustijs comprobatur. Proverb. c. 17. 17.*

Consideratio.

O quantò sanctiùs amicitiam homines colerent, si ingentia ejus bona nòssent? Quanta enim est I. Ejus nobilitas & præstantia? *Quid amicitia pretiosius?* Ait S. Ambrosius. *Quid venerabilius?* S. Gregor. II. Quanta necessitas? *Qui non diligit, manet in morte.* I. Joan. c. 3. 14. III. Quanta utilitas? *Beatus, qui invenit amicum verum.* Eccli. c. 25. 12. IV. Quanta jucunditas? *Ecce quàm bonum & quàm jucundum, habitare fratres in unum.* Psal. 132. 1. Quis igitur hoc nobile bonum, hoc utile, hoc jucundum non ambiat?

Petitio.

O Beatissima Trinitas, in qua est perfectissima amicitia & charitas, tale à Te humillimè flagito amicitiae donum, quod his conditionibus & proprietatibus gaudeat: 1. Sit inter virtute præditos, ac propter virtutem. 2. Idem in nobis velle & nolle, cor unum & animam unam efficiat. 3. Adsit bonorum communicatio. 4. Sit amor sincerus, ab omni furo & fraude alienus.

5. Con-

5. Constet in prosperis & adversis. 6. Nec amici correptio, si opus sit, negligatur. 7. Arcana sua amico patefaciat. 8. Nihil turpe, malumve alter ab altero postulet. 9. Externa comitatis & humanitatis officia sibi mutuò declaret. 10. Pro amico animam ponere sit paratus. Omnia ad laudem & gloriam tuam sempiternam.

Aspirationes.

I. Quàm felix est & beatus, qui invenerit amicum verum. Eccli. c. 25. 12.

II. Reverà vita pharmacum est, fidus amicus; reverà protectio fortis est fidus amicus. S. Chrysof. hom. 2. in Epist. ad Theff.

III. Tribue mihi Domine, cum proximis meis veram amicitiam colere. *Amicus fidelis medicamentum vite*, Eccli. c. 6. 16.

PASSUS XVIII.

Liberalitas.

TEXTUS.

Beatius est magis dare, quàm accipere. Act. c. 20. 35.

Cogni-

Cognitio.

Liberalitas est virtus, ad liberas largitiones pecuniarum (& aliorum bonorum) sine spe retributionis, inclinans. S. Aug. de defin.

Actus.

1. Bona sua Christo, pauperibusque ad usum, sine tædio communicare.
2. Eadem pro Dei honore & proximorum utilitate liberaliter impendere.
3. Lites fugere, & potius suo jure cedere, quam alios impugnare.
4. Alterius preces donando prævenire.
5. Liberali & benevolo affectu offerre.
6. Citò offerre, quod quis dare decrevit.
7. Non diu differre negationem, si dari nequeat, quod petitur.

Consideratio.

Ingens ad liberalitatem sectandam, assidueque exercendam stimulus est, ejusdem excellentia: nam I. Liberalitate nihil divinius: *Deus enim dat omnibus affluenter.* Jacobi c. 1. 5. *Dives & liberalis in omnes.* II. Nihil Christo Redemptori nostro similius, qui nobis dat corpus, sanguinem, animam, vitam, & omnia. III. Nihil est naturæ hominis accommodatius. Cicero L. 1. offic. ait: *Nihil ad amorem proximi conciliandum efficacius.*

facius. Nihil ad bona opera & merita augenda convenientius. Ergo dum tempus habemus, operemur bonum ad omnes. Ad Gal. c. 6. 10.

Petitio.

O Deus liberalissime ! Concede mihi, ut liberalitati tuæ infinitæ, pro modulo meo respondeam ; dein verò 1. Liberaliter quidem, sed circumspectè, habita ratione circumstantiarum, loci, temporis, personæ, necessitatis & dignitatis. 2. Dein ita amicis, ut non denegem inimicis, atque etiam ingratis: sicut & Tu Solem tuum oriri facis super bonos & malos. 3. Dein libenter, hilariter, celeriter, liberaliter, tacitè potius, quàm palàm ; cavens tamen, fervando medium, ut nec parcitate ad avaritiam, nec nimietate ad profusionem declinem : ac denique beneficiorum memoriam non refricem ; sed oblivioni tradam ; ut hac ratione divinam liberalitatem tuam quodammodo imiter, qui das omnibus affluenter, & non improperas, ac plus sæpe justos & injustos.

Aspirationes.

1. *In omni dato hilarem fac vultum. Eccli. c. 35. v. 11. Hilarem enim datorem diligit Deus. 2. Cor. 9. v. 7.*

II. Nihil tam divinum habet homo, quàm de aliis bene mereri. S. Greg. Nazian. Orat. de paup. amore.

III. O Deus liberalissime ! mihi vitium tenacitatis adime, & liberalitatis virtutem concede.

PASSUS XIX.

Fortitudo.

TEXTUS.

Vigilate, state in fide, viriliter agite, confortamini. 1. Corinth. 16. 13.

Cognitio.

Fortitudo est virtus animi, quâ labores, mortisque pericula, & aliæ difficultates occurrentes suscipiuntur & perferuntur.

Actus.

1. Pericula mortis, & ipsam mortem intrepidè sustinere, maximè causâ fidei, aut alterius virtutis.
2. Mentem in adversis & prosperis ita roborare, ut neque in illis vincatur,

ne-

neque in his extollatur, & à virtutis
semita abducatur.

3. Tentationes dæmonis intrepidè sustine-
re, & fortiter rejicere, ac seipsum
generosè vincere.
4. Ardua quæque cum magna in Deum
fiducia aggredi.
5. Mentis tranquillitatem in rebus arduis
retinere.

Consideratio.

Cui ad fortitudinem sectandam, exer-
cendamque calcar non addat I. Dei bene-
placitum. II. Christi Domini nostri exem-
plum. III. Magnitudo præmiorum. IV.
Exempla sanctorum Machabæorum, Ste-
phani, Laurentii, Agnetis, & innumerorum
aliorum generosorum Christi athletarum.
V. Zelus animarum, qui in eo exercetur.
VI. Confusio & debellatio dæmonum. O
si Deus pro nobis, quis contra nos? *Omnia
possum in eo, qui me confortat.* Ad Phi-
lip. c. 4. 13.

Petitio.

Deus refugium meum & virtus, ita
pectus meum roborac confirma, ut cum
S. Chrystomo: Quidquid terroris habet
mundus, contempnam; quidquid delecta-
bile habet, rideam: divitias non cupiam:
pau-

paupertatem non horream, & mortem ipsam non pertimescam.

Aspirationes.

I. Viriliter age, & confortetur cor tuum,
& sustine Dominum. Psal. 26. 14.

II. Exc Domine, ut de temporalibus nec
lugeam, nec gaudeam; nec metuam aliquid
temporale, nec diligam; nec blandis corrup-
par, nec adversis concutiar. S. August.
med. c. 35.

III. Fortitudo & laus mea Dominus.
Exodi c. 15. 2. Largire mihi robur spiritus!

P A S S U S XX.

Patentia.

T E X T U S.

*Patentia vobis necessaria est,
ut reportetis promissionem.
Hebr. 10. 36.*

Cognitio.

Patentia est virtus, quâ mala hujus sæ-
culi æquo animo sustinemus; ita ut
propter illa, nec interiùs immoderatè tur-
be-

bemur ; aut tristemur , nec exterius aliquid ab honestate aut decore alienum admittamus. J. Alvarez.

Actus.

1. Ea quæ quis adversa patitur , delictis suis imputare ; atque ad malum à Deo, proximòve illatum tacere.
2. Non se excusare , non lacrymas fundere , non à locis aut personis discedere , à quibus patientiæ materia præberur.
3. Primò patienter , deinde libenter , denique hilariter pari adversitates.
4. Non petere , tolli tribulationes , sed afflictiones desiderare.
5. Pro tribulationibus gratias agere ; & adversarium , mali causam , velut singularem benefactorem agnoscere , excusare , amare , laudare , pro eodem orare.

Consideratio.

Si in pilulis medicis , delitescens sanitas, amarorem earum vertit in dulcedinem: quid thesauri , in patientia ac cruce latentes , in homine Christiano non efficient?
 I. Quanta enim in patientia latet *dignitas* ; quæ nos Deo facit appropinquare ; Christo & martyribus similes evadere. II. Quanta in patientia recondita est *utilitas* , cum
 in

in ea lateat virtus, vitia curandi, pœnas ignis purgantis extinguendi, virtutes acquirendi, salutisquæ æternæ securitatem assequendi. III. Quanta illi inest *jucunditas*; cum sit signum Divini in nos amoris, nostræque erga ipsum dilectionis exercitium potissimum, gustum illi ac voluptatem afferens. IV. Quanta *necessitas*; cum status Christiani, status peccatoris, status Religiosi, status vitæ humanæ eam omnino postulet atque requirat? O quis igitur pilulas istas adeò salutare ac necessarias, non dulces putet, & libenter deglutiat?

Petitio.

Domine JESU, omnis patientiæ perfectissimum prototypon, concede mihi singularem tolerantie virtutem, in quinque hisce fontibus potissimum relucentem: 1. In frigore & calore, in siccitate & pluvia, in fulgure & tonitru, cæterisque aëris tempestatibus. 2. In doloribus & morbis corporis, in melancholia & tædio, in tristitia & fatigatione, in fame & siti, in penuria & egestate. 3. In moribus & inclinationibus hominum, mihi contrariis, perferendis. 4. In ignominia, contemptu, degradatione, in damnis amicorum, in persecutione, martyrio, morte. 5. Denique in tristitia & anxietate spiritûs; in desolatione & siccitate;

in

in distractionibus & obscuritatibus; in scrupulis & tentationibus dæmonis. Ut impleam illud Jobi : *Sicut Domino placuit, ita factum est: Sit nomen Domini benedictum!* Et illud Apostoli : *Omne gaudium existimate fratres, cum in varias tentationes incideritis. Iacobi c. 1. 2.*

Aspirationes.

I. *Mihi autem absit gloriari, nisi in cruce Domini nostri Iesu Christi. Ad Gal. 6. 14.*

II. *O quàm multas & graves tribulationes passi sunt Apostoli, Martyres, Confessores, Virgines, & reliqui omnes, qui Christi vestigia sunt secuti. Thom. Kemp. L. 1. c. 18.*

III. *Domine, hic patientiam, postea indulgentiam! S. Laurent. Justin. In patientia vestra, possidebitis animas vestras. Lucæ c. 21. 19.*

P A S S U S XXI.

Perseverantia.

T E X T U S.

Qui perseveraverit usque ad finem, hic salvus erit. Matth. c. 10. 13.

Cogni-

Cognitio.

Perseverantia est virtus, quâ in bonis operibus ad finem usque persistimus; & molestiam ex rei laboriosâ diuturnitate provenientem superamus. I. *Alvarez.*

Actus :

1. Laborem virtutis, ex temporis diuturnitate provenientem tolerare ac vincere.
2. Non obstante eo labore, virtutis opera continuare; & in eo, quod semel cœptum est, stabiliter permanere.
3. Nec amore vitæ, nec timore mortis, nec minis, nec promissis, à rectitudine deflectere.

Consideratio.

Præteritis aliis SS. Patrum testimoniis, Augustini duntaxat & Bernardi sententias expende, atque in amore perseverantiæ solidaberis. I. S. Augustinus præclarum hoc illi tribuit elogium : *Perseverantia informat meritum, colorat boni propositam, remunerat currentem, coronat pugnantem, ducit ad bravium, conducit conductos ad portum.* II. Pergit idem Sanctus : *Hæc laureantur Martyres, coronantur Virgines, Sacerdotes sublimantur & Confessores.* Hæc
 G est

est vestis sine ruga, tunica sine macula, bonitas sine malitia. Ad Fratres de Eremita. 8. III. Nec minus Doctor mellifluus, encomia multa, paucis complectitur: Proxime, inquit, absque perseverantia, nec qui pugnat, victoriam, nec palmam victor consequitur. Illa est vigor virium, virtutum consummatio, nutrix ad meritum, mediatrix ad primum. Soror est patientia, constantia filia, amica pacis, amicitiarum modus, unanimiatis vinculum, propugnaculum sanctitatis. O utinam illa nos coronaret! Utinam ad æternitatis felicitatis portum nos perduceret!

Petitio.

Salvator mundi dilectissime, qui opus redemptionis nostræ cœptum, tanto labore & constantiâ perfecisti, dicens: *Opus consummavi, quod dedisti mihi.* Joan. 17. Per vulnera tua sacrosancta obtestor Te, da mihi, meisque in bono usque ad supremum anhelitum perseverare; & sic currere, ut bravium comprehendamus: quid enim juvat Te sequi, si non contingat assequi?

Aspirationes.

I. *Esto fidelis usque ad mortem, & dabo tibi coronam vitæ.* Apoc. c. 1. 10.

II. *Reple me, Domine, tuis sanctis virtutibus,*

ribus, & fac me bonis pollere moribus; fac me in sanctis operibus tuis, propter nomen sanctum tuum, perseverare usque in finem, secundum voluntatem tuam. S. Aug. med. c. 12.

III. Vbi est fides tua? Sta firmiter & perseveranter. Esto longanimis & vir fortis, & veniet tibi consolatio in tempore. Thom. Kemp. L. 3. c. 31.

NB. Huc pertinet Virtus constantiæ, quæ in eo differt à perseverantia, quòd difficultates aliunde, quàm à diuturnitate provenientes, superet.

P A S S U S XXII.

Temperantia.

TEXTUS.

*Omnia disposuit in mensura,
numero & pondere. Sap. c. 11.*

Cognitio.

Temperantia est virtus moralis, cujus præsidio, passiones appetitûs concupiscibilis frœnamus, & reprimimus, quæ circa delectabilia sensuum, præcipuè gustûs & tactûs versantur. Ad quorum duorum

sensuum functiones, aliorum sensuum actus ordinantur, 1. *Alvarez.*

Actus :

1. In rebus ad corporis voluptates pertinentibus, omnem honestatem, & morum decorem amplecti.
2. Omnem turpitudinem per honestam verecundiam timere : & de his, quæ mentis munditiæ repugnant, erubescere.
3. In voluptatibus corporis assumendis, pro mensura non aliud, quàm necessitatem habere.

Consideratio.

Quem ad temperantiæ amorem non inflammant insignes & multiplices ejus fructus & effectus, quos S. Prosper luculento præconio complexus est, dum ait: I. Temperantia temperantem facit, abstinentem, parcum, sobrium, moderatum, pudicum, tacitum, serium, verecundum. II. Hæc virtus, si in animo habitat, passiones frenat, affectus temperat, desideria sancta multiplicat, vitiosa castigat, omnia intra nos confusa ordinat, & ordinata corroborat. III. Hæc virtus cogitationes pravas removet, inserit sanctas, ignem libidinosæ voluptatis exstinguit, animi teporem desiderio futuræ

remunerationis accendit , mentem tacitâ tranquillitate componit , & totam semper ab omni vitiorum tempestate defendit. Ita ille. O si hæc virtus me ornaret, frœnaret , componeret & defenderet !

Petitio.

Concede quaesumus, omnipotens Deus, nobis temperantiæ perfectæ virtutem , ne concupiscentia dominetur in nobis , & ne regnet peccatum in nostro mortali corpore; sed semper honestè ambulemus , non in comessationibus & impudicitiiis, & induamus Dominum nostrum JESUM Christum, cui sit honor & gloria in sæcula.

Aspirationes.

I. Obsecro vos, tanquam advenas & peregrinos, abstinere à carnalibus desideriis. 1. Petri 2. 11.

II. Iussisti Domine, & sic est, ut poena sua sibi fit, omnis inordinatus animus. S. Aug. L. 1. Conf. c. 12.

III. Domine , orna me virtute temperantiæ, quâ sensus cohibeam, & facultates animæ.

* * *
* *

PASSUS XXIII.

Abstinentia.

TEXTUS.

Qui autem abstinens est, adjiciet vitam. Eccli. c. 37. 34.

Cognitio.

Abstinentia est virtus, quæ voluptatem in usu ciborum sitam, refrœnamus, & debitum modum in eorum sumptione constituimus. D. Thom. 2, 2. q. 146.

Actus:

1. A cibis vetitis, tempore præscripto, abstinere.
2. Jejunia Ecclesiastica servare, & aliqua etiam non præcepta suscipere.
3. Tempus consuetum reficiendi corpus observare.
4. Cibos lautiores & pretiosiores, si necessitas aut charitas non exigat, fugere & averfari.
5. Communes cibos, non exquisitè præparatos, sed quomocunque oblatos libenter comedere.

6. Quan-

6. Quantitatem ciborum, salutis corporis necessariam, & salutis animæ non officientem, tantum accipere.
7. Ante comestionem cogitationes de cibis penitus abscindere, & in ipsa comestione æstum & nimiam aviditatem cohibere.
8. Ex quantitate & qualitate esculentorum ea omnia subtrahere, quæ salutis corporis non nocent, & puritati mentis deserviunt.

Consideratio.

Quoniam contraria juxta se posita clariùs elucescunt, S. Laurentium Justinianum, gulam & abstinentiam cum suis fructibus inter se opponentem audiamus, ut hujus virtutis amore succendamur. I. Quid mali, inquit, ex gulæ inordinatione, & ventris repletione non oritur? Est enim fomes libidinis, flagitiorum omnium mater, radix criminum, origo vitiorum, turbatio capitis, stomachi lassitudo, subversio sensûs, tempestas linguæ, procella corporis, naufragium castitatis. II. Est infania voluntaria, ignominiosus languor, turpitudine morum, dedecus vitæ, honestatis infamia, animæque corruptela: confundit naturam, amittit gratiam, perdit gloriam, & incurrit in damnationem æternam. III. Ex

adverso idem Sanctus collocat encomium abstinentiæ, dum inquit: Abstinentia sanitas est corporis, valetudo membrorum, mors culpæ, excidium delictorum, remedium salutis, radix gratiæ, vitæ diuturnitas, & fundamentum castitatis. O quàm pestiferi fructus gulæ! Quàm salutare abstinentiæ! Elige.

Petitio.

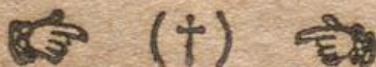
Domine Deus meus, largire mihi virtutem abstinentiæ, quâ abominabiles gulæ fructus respuam; abstinentiæ nobilissimos eligam, ad gloriam tuam sempiternam.

Aspirationes.

I. Impleam Domine id, quod mandasti Prophetæ, *Cibus tuus, quo vesceris, eris in pondere & mensura.* Ezech. c. 4. 10.

II. *A Paradisi gaudijs per cibum cecidimus: ad hac, quantum possumus, per abstinentiam resurgamus.* S. Gregor. in homil.

III. Da mihi, Domine, nimium ciborum appetitum rationis imperio frenare. S. Laurent. Justin.

PASSUS XXIV.

Sobrietas.

TEXTUS.

Fratres, *sobrii estote, & vigilate.* 1. Petri 5.

Cognitio.

Sobrietas est virtus, quæ moderatur potum, non quemcunque, sed eum, qui suâ fumositate, natus est caput conturbare, sicut vinum, & omne, quod inebriare potest. D. Thom. 2. 2. q. 146.

Actus.

1. Potum vini, aut alterius rei inebriantis sic assumere, ut nullo modo usum mentis obtenebret.
2. Ita ab hujusmodi potu temperare, ut corpus quidem ad functiones virtutis roboret; non tamen motus impuros excitet, nec ad minùs decentia conferret.
3. Delicias in potu non quærere; sed communi vino, cerevisiâ, aquâ, secundum

dùm morem regionis, ac statum nostrum, acquiescere.

4. Desiderium, quo ad potum inhiamus, comprimere, neque in potu mentem effundere.
5. Aliquando ex desiderio virtutis, à potu necessario abstinere, & aliquam finem corporis saluti non officientem pati.

Consideratio.

O sancta sobrietas, quàm modicè coleris? Quàm parùm diligeris, & observaris, in hisce præsertim Germaniæ nostræ partibus? I. O quoties miserè vapulas in nuptiis, in encæniis, in primitiis, in patrocinis, in investituris religiosis, in baptisimatibus, & quibuscunque aliis conviviis! Et tamen quid te purius, quid sanctius, quid salubrius, quid homine christiano ac religioso convenientius? II. E contrario, cui vœ, cuius Patri vœ, cui suffusio oculorum; nonne his, qui commorantur in vino, & student calicibus epotandis? III. O quanta oppositæ ebrietatis sunt detrimenta! *Ebriosus enim, cum absorbet, absorbetur à vino, abominatur à Deo, despicitur ab Angelis, deridetur ab hominibus, destituitur à virtutibus, confunditur à demonibus, conculcatur à bestiis.* S. Ambros.

brof. L. de pœnit. O quis hæc perpendens
sobrietati se non dedat ac devoveat ? Quis
contrariam ei ebrietatem , non cane pejus
& angue refugiat ?

Petitio.

Concede mihi , Domine Deus meus,
sobrietatem studio singulari semper colere,
ebrietatémque devitare ; ut damna hujus
horrenda evadam : nec cum Noë confun-
dar , cum Loth turpiter cadam , cum Ho-
loferne inteream , cum divite Epulone in
infernum descendam ; sed cum Sanctis in-
numeris sobrietatis amatoribus , mente sem-
per bene dispositâ , Te laudem & glorifi-
cem. Amen.

Aspirationes.

I. Nolite inebrari vino , in quo est luxuria.
Eph. 5. 18.

II. Adolescentia & vinum , duplex est
voluptatis incendium ; quid oleum flamma
adjicimus ? S. Hieronymus.

III. Largire mihi Domine sobrietatem
perpetuam , ne unquam diabolus tanquam
leo rugiens , me devoret.

P A S S U S XXV.

Jejunium.

TEXTUS.

Sanctificate jejunium. Joëlis c. 2.

Cognitio.

Jejunium est insignis abstinentiæ actus, ad bonum honestum ordinatus, nimirum ad concupiscentias carnis reprimendas, mentem ad contemplandas res cœlestes sublevandam, & satisfaciendum pro peccatis. S. Thom. 2. 2. q. 146.

Actus.

1. Jejunia præcepta observare, ut Quadragesimam, quatuor Tempora, & Vigilias.
2. Unicâ refectioe contentum esse.
3. Nonnunquam addere jejunium ex devotione.

Consideratio.

Nemo non jejunium adamaret ac frequenteret; si virtutem ejus & energiam perspiceret atque penetraret: nam I. Jejunium misericordiam Dei conciliat, orationem
no-

nostram gratiorem efficit, carnis tentationes retundit, Angelis similes reddit, vitam prolongat. *Qui abstinens est, adjiciet vitam, corporis, animæ, gratiæ, gloriæ.*

II. Innumera sunt sanctorum Patrum encomia jejunii, ex omnibus unum, duntaxat, infero, ex S. Ambrosio, serm. de Elia & jejun. Quid est, inquit, jejunium, nisi substantia & imago vitæ cœlestis. Jejunium est refectio animæ, cibus mentis, vita Angelorum, mors culpæ, excidium delictorum, remedium salutis, radix gratiæ, fundamentum castitatis.

III. Infinita sunt jejunantium & hanc virtutem jejunii expertorum exempla; quales fuere Moyses, Elias, Esther, Judith, magnus Christi Baptista Joannes, Apostoli, cum aliis innumeris. O si horum vestigia, pro modulo meo, legerem!

Petitio.

Domine, qui corporali jejunio, vitia comprimis, mentem elevas, virtutem largiris & præmia; gratiam jejunandi mihi concede, ut prædicta consequar, ad laudem & gloriam tuam sempiternam. Amen.

Aspirationes.

I. *Bona est oratio, cum jejunio & elemosyna, magis, quàm thesauros auri recondere. Tobia c. 12. 8.*

II. Iejunemus, ut Passionis Christi participes simus. S. Chrysoft. hom. 2. de jejunio.

III. Da mihi Domine, cum S. Joanne Baptista, cum S. Paulo, & aliis Apostolis, servire tibi, in jejunijs multis.

PASSUS XXVI.

Castitas.

TEXTUS.

Hæc est voluntas Dei, sanctificatio vestra. 1. Thess. c. 4. 3.

Cognitio.

Castitas, quæ & puritas, & sanctimonia, & sanctificatio nuncupatur, est virtus, quâ ab impuris voluptatibus abstinemus. Vel ut definit S. Augustinus: *In carne corruptibili incorruptionis perpetua meditatio.* L. de Virgin. c. 13.

Actus:

1. Illicitos carnis actus eliminare.
2. Insurgentia carnis desideria elidere, cogitationesque carnales statim, non secus atque carbonem ignitum excutere.
3. Turpes corporis motus pro vitibus re-
pri-

primere : aspectum & tactum , occasionésque ad opus nefarium provocantes , aut carnis prurimum excitantes fugere, ac fortiter cohibere.

4. Ab omni etiam licito carnali commercio , quale in matrimonio reperitur, abstinere.
5. Ex desiderio castitatis , ita mentem meditationibus sanctis occupare , & corpus abstinencia atque asperitatibus domare, ut hæc passio, pro vitæ hujus fragilitate, in vigilia nos deserat, & in somno immundæ illusiones nos relinquant.

Consideratio.

O si virtutis hujus angelicæ prærogativas & præmia probè intelligeremus , quanto cor nostrum ejus succenderetur amore ? Ex omnibus SS. Patribus, ea magnificè deprædicantibus, unum audiamus S. Athanasium L. de Virg. sic exclamantem , & paucis multa ejus præconia perstringentem : I. O *Virginitas corona , qua nunquam marcescit ; templum DEI ; sacrarium Spiritus Sancti ; gemma pretiosissima ; à paucis inventa , à multis odio habita , à solis dignis optata !* II. O *continentiam mortem destruens, possidens verè immortalitatem ! Tu es gaudium Prophetarum, gloria Apostolorum, vita Angelorum,*

rum, & corona Sanctorum. III. O divina castitas, beatus, qui te obtinet, & constanter retinet! Modicum enim laborabis, & plurimum in te ipse gaudebit. Igitur o castitas, quæ carnem castigas, & in servitutem redigis, & animæ alas ad cœlestia adjungis, condecora me!

Petitio.

Domine JESU Christe, castissime animarum castarum Sponse; munda me virore gratiæ tuæ; & castitatis flore me exorna, ut Tibi, purissimæ Matri Tuæ, castissimo Nutritio Tuo, nec non S. Joanni Baptistæ & Evangelistæ, intimis amicis tuis, quodammodo assimilari in hac vita merear, & post illam castimoniam aureolâ potiri, Teque Agnum in cœlo sequi valeam, quôcunque ieris, & cantare Canticum novum, quod nemo cantare potest, nisi virgines.

Aspirationes.

I. O quàm pulchra est casta generatio cum claritate! Sap. c. 4.

II. Continentiam jubes, Domine, da quod jubes, & jube quod vis. S. Aug. L. 10. Confess.

III. O castitas, mater dilectionis, & angelicæ vitæ ratio, orna me! O castitas, quæ mundo es corde, posside me!

PASSUS XXVII.

Maceratio.

TEXTUS.

Si secundum carnem vixeritis, moriemini; si autem spiritu facta carnis mortificaveritis, vivetis. Ad Rom. c. 8.

Cognitio.

Corporis maceratio est, cum quis sponte operibus poenosis corpus suum castigat, & in servitutem redigit, ut in omnibus caro spiritui subjaceat. S. Albertus M. in Parad. c. 38.

Actus.

1. Corpus asperitatibus exterioribus cruciare, ut disciplinis, ciliciis, vigiliis, jejuniis, genuflexionibus, humicubationibus, orationibus, expansis brachiis, abstinentia cibi potusque delicatioris.
2. Carni superflua negare, ac sola in cibo, potu, indumento, necessaria concedere.

3. Mor-

9. Morbos, aliásque corporis afflictiones,
& molestias, ex sine macerandi carnem,
æquanimiter tolerare.

Consideratio.

O si ingentes ex carnis maceratione resultantes perpenderemus crebrius utilitates, quantò alacriores, ferventiorésque in corpore castigando evaderemus? Juvat enim illa plurimum I. Ut spiritus noster in negotiis spiritualibus roboretur. II. Ne ex carnis mollitie, vigor spiritûs in spiritualibus hebetetur. III. Ut mens in oratione & contemplatione alacrius ad Deum elevetur. IV. Ut de vitiis victoria reportetur. V. Ut carne mortui, Deo unicè vivamus, & amore intimo illi uniamur. O quis igitur carnem suam non oderit? Quis eam non strenuè castigaverit, ut tantos fructus inde percipiat?

Petitio.

Domine JESU Christe, qui sanctissimam & innocentissimam carnem tuam flagellis, spinis, clavis, jejuniis, humicubationibus, aliisq; asperitatibus divexari voluisti; concede nobis propitius sanctum carnis nostræ odium, ut eam amore Tui jugiter maceremus, ne ignibus maceremur æternis. *Qui odit animam suam (& corpus) in hoc mundo*
do.

do, in vitam eternam custodit eam. Joan.
C. 12.

Aspirationes.

I. *Facite fructus dignos poenitentia.* Matth.
C. 3.

II. *Da nobis, Domine, ad Te placandum,
orare impensius; diem luctu transigere; vigi-
lijs ac fletibus noctes ducere; stratos solo ad-
harere cineri, in cilicio & sordibus volutari.*
S. Cyprian. serm. de lapsis.

III. *Anobis ultionem sumamus; ita pla-
cabitur iudicem.* S. Chrysoft. hom. 41.
ad pop.

PASSUS XXVIII.

Mansuetudo & Clementia.

TEXTUS.

*Discite à Me, quia mitis sum;
& invenietis requiem.* Matt.
C. 11. 27.

Cognitio.

Mansuetudo seu benignitas est, cum
propter illatas injurias, mens nequa-
quam

quam irâ exacerbatur ; nec amaritudo cordis exteriùs indicatur : sed est quasi homo non audiens , & non habens in ore suo redargutiones. S. Alb. in parad. c. 19.

Actus.

1. Injuriis & contumeliis in nos jactatis filere, nec in exteriorem iræ significationem erumpere.
2. Iram interius cohibere , & variis considerationibus , aptisque mediis frœnare.
3. Cor nostrum ad serenitatem , ac tranquillitatem inducere , ac tandem ipsum inter injurias pacare.
4. Injuriâ nos afficientibus , vultûs serenitate, blandis verbis, & molli sermone respondere.
5. Injuriantibus beneficia libenter imperitare , pro eis orare , & ex animo illis parcere : ac denique injurias oblivioni tradere.

Consideratio.

Si Dei Optimi Maximi, Christi Redemptoris nostri, aliorumque Sanctorum mansuetudinem admirabilem ob oculos ponamus ; quis hujus virtutis amore non capiatur ? Præsertim si plurima ejusdem commoda quoque perpenderit. Mansuetudo enim

enim I. nos Deo gratos efficit. II. Christianos vel maximè decet, & ornat. III. Naturæ nostræ valde est consentanea. IV. Optimum ad alios gubernandos est instrumentum. V. Medium est efficacissimum, ad animos amicorum pariter & inimicorum conciliandos. VI. Singularem, ad quidvis impetrandum, orationibus nostris efficaciam conciliat. VII. Non parum denique ad carnis tentationes reprimendas, adjuvat. Quis igitur animum non mitiget, ut hæc emolumenta obtineat?

Petitio.

Redemptor amantissime, mansuetudinis Magister excellentissime, qui in summis injuriis, velut agnus coram tondente obmutuisti; doce me exemplo tuo, in mentis afflictione non murmurare: mordentes verbo non remordere; in facto amaritudinem non demonstrare; sed quietum animum, ad Dei habitaculum, semper reservare; ut beatorum cœli civium terram possidere merear. Amen.

Aspirationes.

I. *Beati mites, quoniam ipse possidebunt terram. Matth. c. 5. 4.*

II. *Creator meus, evelle à me ammirationem, & largire mihi mitem mentis dulcedinem. S. Aug. med. c. 1.*

III. In mansuetudine opera tua perfice,
& super hominum gloriam diligere. Eccli.
c. 3. 19.

NB. Huc quoque spectat clementia, quæ est virtus, quâ ad moderatè puniendum mitescimus, & pœnas delinquentibus infligendas moderamur. Defectus aliquos, non nimis graves, aliquando dissimulamus, ut graviores caveantur; & ne subditi protervi evadant. In malignos tamen & procaeces severitate utimur, si aliter in officio contineri nequeant. Similiter in eos, qui lædunt bonum commune: dum enim in unum membrum sevimus, in totum corpus clementes nos exhibemus. Intuenda clementia Dei, & Domini nostri JESU Christi prorsus admiranda.

PASSUS XXIX.

Humilitas.

TEXTUS.

*Discite à Me, qui mitis sum,
& humilis corde. Matth.
c. 11. 27.*

Cogni-

Cognitio.

HUMILITAS est virtus, quâ homo verissimâ sui cognitione sibi ipsi vilescit. S. Bernardus.

Actus & motiva.

1. *Seipsum intimè cognoscere, & omnia bona sua, tam naturalia quàm supernaturalia, aliena esse, nempe Dei, verissimè profiteri: & se ex se nihil boni habere, aut posse, sine ulla fictione cogitare, ac certissimum tenere. Cogita igitur, quid fuisti, quid es, quid eris? Quid potuisti, quid potes, quid poteris? Quid meruisti, quid mereris, quid merebis? Ante centum annos quid eras? Nihil: & minus quàm formica.*
2. *Seipsum despiciere, & quoad ea, quæ ex se habet, seipsam vilipendere. & in quacumque re etiam minima, de seipso diffidere. Qualem te cognovisti in primo gradu, talem te æstimare debes in secundo: scilicet tanquam lutum, sordes, nihil, peccatorem inferno dignum; imò dæmonibus ipsis pejorem, qui semel duntaxat peccârunt, tu toties. Deinde diffide tibi penitus. Sine me nihil potestis facere: ait Christus Joan. 15. Et non sumus sufficientes aliquid cogitare ex nobis, quasi ex nobis, sed omnis sufficientia nostra*

fra ex DEO est. Inquit Apostolus 1. Corinth 3 5.

3. *Se omnium minimum reputare, omnibus Dei donis indignum, & ad nova recipienda ineptum.* Talem se quisque potest, sine ulla falsitate, æstimare; quia secundum ea, quæ ex se habet, reverà talis est. Expende tuam fragilitatem, vilitatem, miseriam, ingratitude, malitiam, peccatorum multitudinem tuorum; non aliorum, quæ ignoras, & illis te conforma.
4. *Non cupere ab aliis magni æstimari, honorari, laudari, anteferri; sed omnem honorem & laudem in Deum transferre.* Sequitur ex gradibus antecedentibus: quid enim? Vas sordium, esca vermium, mortis spoliolum, titio flammularum infernalium, honorem & laudem captabit? Quanta insania? *Non nobis, Domine; non nobis; sed nomini tuo da gloriam.* Psal. 113. 9.
5. *Desiderare, quantum in nobis est, contemni ab aliis, & viles haberi; nisi persona dignitas, officii qualitas, proximorum edificatio, & Dei gloria aliud requirant.* Intuere exemplum Christi summè contempti, despecti, conculcati, crucifixi, & Apostolorum, aliorumque Sanctorum. An tu melior es illis? Tunc

in veritate humilis es; si semper & ubique tanto studio & fervore contemptum & vilipensionem desideres ac quæras, quanto mundani ambitiosi, honorem & gloriam.

6. Defectus propriis libenter detegere, & ingentem vilisatem declarare, nisi fratrum edificatio, & voluntas DEI aliud faciendum esse suadeat. Ad hunc gradum obtinendum, candidè aperi peccata tua in confessione sacramentali; & ratione conscientia: defectus, lapsus & errores, coram Superiore, si examineris, libenter fatere, & noli negare. Item coram aliis defectus naturales, & morales leviores, si edificatio adsit, detege. Superbia claudit, quod humilitas aperit: Humilitatis filia est, sui ipsius accusatio. S. Dorotheus doct. 2.

7. Dolere quòd magnifiat, & honoretur, nisi ob gloriam Dei, ratione officii, & dignitatis quam gerit. Et omnem gloriam, auctoritatem, honorem, quem vitare nequit, in Deum referre.

8. Subjicere se Deo, tanquam mancipium Domino, tanquam lutum figulo, ut de se, ad suum beneplacitum, in hac & in altera vita disponat. Humiliamini sub potenti manu Dei. 1. Petri. 6.

9. Subjicere se hominibus propter Deum, præcipuè

cipuè Superioribus, sincerèque se sine ulla difficultate gubernari. Subjecti estote omni humanæ creaturæ propter Deum. 1. Petri. 2. v. 13.

10. In externis functionibus, quantum in se est, abjectiora complecti; ut sinistrum latus in congressibus, infimum locum in congressibus, officia minùs honorata, deteriora vestimenta, cubicula, supellectilia, socios simpliciores, & cetera hujusmodi. Si quis verò ista re ipsâ nequeat, saltem affectu amplectatur: nam in opere debet se accommodare muneris ac dignitati, quam gerit. Recumbe in novissimo loco, ait Christus, Lucæ c. 14. 10. Ipse Redemptor noster ubique & semper elegit viliora, stabulum, præsepe, paribulum.
11. Seipsum ad omnia inutilem, & in conspectu Dei & hominum, tanquam canem mortuum & fœtentem reputare, quem omnes fugiant, & conspectum ejus avertentur. Talem se reputabat David, dicens: Quid persequeris canem mortuum, & pulicem unum. 1. Reg. 24. 15. Canis mortuus & hujusmodi naturalia, coram Deo & Angelis non fœtent; sed peccata: hæc enim sunt coram illis omni forde, omni cane, omni fele, serpente, bufone & dracone fœdiora & graveolentiora.
12. Silentium in confusionibus, accusationibus,

bus , increpationibus , degradationibus
servare , & in his gaudere , exemplo
Christi , qui proposito sibi gaudio susti-
nuit crucem , confusione contemptâ.
Hebr. c. 12. 2. Hic apex humilitatis est,
ad quem ut conscendamus , à minimis,
indies occurrentibus , auspicandum est;
graviora enim occurrunt rarius , ad quæ
tamen ; per minora ascendendo & supe-
rando , ope divinæ gratiæ , tandem per-
tingimus.

Petitio.

Salvator demississime , qui humiliâsti Te
usque ad mortem , mortem autem crucis
ignominiosissimam , ac propterea exaltatus
es : concede mihi veræ humilitatis virtu-
tem ; ut Tibi evadam similior , gratior , &
ad capessenda humilium præmia aptior , ad
gloriam tuam perpetuam. Amen.

Aspirationes.

I. *Quantò magnus es , humilia te in
omnibus , & coram Deo invenies gratiam.*
Eccli. c. 3. 20.

II. *O quàm profunde submittere me debeo,
sub abyssalibus iudiciis tuis , Domine , ubi
nihil aliud me esse invenio , quàm nihil &
nihil Thom Kemp. L. 3. c. 14.*

III. *Humiliamini sub potenti manu Dei;*

ut vos exaltet in tempore visitationis. 1. Petri c. 5. 6.

PASSUS XXX.

Paupertas.

TEXTUS.

Qui non renuntiat omnibus, quæ possidet, non potest meus esse discipulus. Lucae c. 14. 33.

Cognitio.

PAupertas est omnium rerum temporalium, ob amorem Dei, & desiderium perfectionis, voluntaria abdicatio. Mundanorum divitum paupertas Spiritûs in hoc sita est, ut bonis suis cor non affigant; secundùm illud Vatis Regii: *Divitiæ si affluant, nolite cor apponere.* Ps. 61. 11. Utrùm verò cor apposuerint & agglutinati fuerint, in infortunio aut amissione facultatum patet. Religiosi verò affectu & effectu pauperes esse tenentur.

Actus.

1. Omnia personæ & statui superflua dimittere, & in veros pauperes distribuere.

buere. *Si vis perfectus esse; vade, vende, qua habes, & da pauperibus.* Matth. c. 19.

2. Domino rerum temporalium, propter Christum renuntiare, & nihil omnino tanquam proprium possidere. *Nihil habentes.* 2. Corinth. 6. 10.
3. Nihil accipere aut dare sine facultate: quia ad hoc jus non habet Religiosus, cum sint aliena.
4. Nullam re tanquam propria uti, aut sine facultate Superioris: quia nullius rei habet dominium, cum eo, amore Dei, se privaverit.
5. Nihil superfluum retinere, aut oblatum admittere. *Melius est enim minus egere, quam plus habere,* ait S. Augustinus.
6. Vilissima in iis, quæ ad usum conceduntur, eligere. *Spiritus enim mortuus signum est, multa curiosa, non necessaria habere,* ajebat S. Franciscus.
7. Etiam necessariorum carentiam, æquo animo tolerare.
8. Non nimiam pro iis sollicitudinem gerere: sed omnem curam in eum conjicere, cui est cura de nobis: eaque non tanquam debita, sed veluti elemosynam accipere, aut humiliter postulare.

9. Libenter ea, quæ necessaria sunt, vel à Superioribus, vel ab Officialibus, vel ab externis mendicare.

Consideratio.

Si mortales paupertatis pretium, & utilitates nõssent, quanto studio ad eam complectendam concurrerent? Hæc enim I. Vitiõrum instrumenta tollit, virtutes oppositas inserit. II. Ad peccata expianda mirè conducit. III. Hominem inutili rerum caducarum occupatione liberat. IV. Animum bonis creatis adhærescere non finit. V. Deo gratos, dilectos, variisq; beneficiis dignos reddit. VI. Per victûs, cultûsque tenuitatem, maximam vim ad suam, proximorûmque salutem procurandam habet. VII. Optimum medium est, ad obtinendum regnum cœlorum. Unde rectè exclamat S. Laurentius Justinianus: *Quid paupertate melius, quid securius, quid iucundius? Tristentur omnes, cuncti gemant, formident universi; hæc semper hilaris, semper eodem vultu, eodem animo perseverat.* Lign. vitæ de paup. c. 4. Et S. Chrysostomus, *Paupertas, ait, est tutum asyllum, portus tranquillitas, perpetua securitas, voluptas sincera, vita turbationum nescia, vita fluctuum ignara.* O quis igitur illam non diligat, si Deo pleno corde servire aveat?

Petitio.

Domine JESU , qui toto vitæ decursu, paupertatem in sociam individuum elegisti, in stabulo paupere nascens , in cruce nudus moriens ; prædicationis tempore , ubi caput reclinares , non habens : largire mihi paupertatis spiritum ; ut Te imiter, Tibi placeam , atque hîc centuplum , in futuro , vitam æternam possideam.

Aspirationes.

I. *Beati pauperes spiritu , quoniam ipsorum est regnum caelorum. Matth. c. 5.*

II. *O quanta beatitudo ! pro parvis magna recipere , aeterna pro brevibus , pro morituris semper viventia , & habere Deum debitorem ? S. Hieron. Epist. 150.*

III. *Hoc oro , hoc desidero , ut ab omni proprietate exspoliatus , nudus nudam JESUM sequi valeam.*

P A S S U S   X X X I .

Studiositas.

T E X T U S .

Stude sapientiæ , fili mi , & læti-

H 4

fica

fica cor meum, ut possis exprobranti respondere sermonem.
 Proverb. c. 27. 11.

Cognitio.

STudiofitas est virtus, quâ immoderatum sciendi appetitum comprimimus, & animum in discendis necessariis incuriosum ac negligentem, ad moderatum studium scientiarum accendimus.

Actus :

1. Nolle noxia, prohibita, curiosa, & inutilia scire; sed solam rerum cognitionem, nostro statui & forti convenientem appetere.
2. Scientiam rebus ad salutem necessariis, aut veræ virtuti nequaquam præponere; sed eam suo in gradu, id est post virtutem & res ad salutem necessarias, diligere.
3. Rebus utilibus studere eâ diligentia, quâ oportet: eo fine quo oportet illis locis, temporibus & instrumentis aut adminiculis, quibus oportet.
4. Appetitum sciendi utilia dormituri-entem, aut etiam labantem, & penè morientem excitare atque accendere.

5. Non

5. Non solum intellectum ; verum etiam sensus , tam internos , quam externos , à rerum inutilium , aut noxiarum , solius curiositatis prætectu amatarum , perceptione , reprimere.

Consideratio.

Quis studiositatis virtutem sibi comparare negligat , si ejus emolumenta expendat? Illa enim I. Temporis nobilissimi jacturam arcet , atque ad illud probè expendendum inducit. II. Virtutis , rerumque divinarum neglectum proscribit. III. Curiositatem nimiam refrœnat. IV. Ad sapientiam , doctrinam , scientiasque nobis necessarias , tum ad propriam , tum ad proximorum salutem , plurimum adjuvat. An non igitur præcipuo studio nobilis hæc virtus quærenda & sectanda est?

Petitio.

Fons sapientiæ , Verbum Dei in excelsis , gratiam mihi largire , sapientiæ & scientiæ operam dare , ut oportet ; ut inutilia , curiosa , noxia scire non appetam : ad utilia addiscenda animum alacriter applicem ; rectumque in studendo , & addiscendo ordinem teneam , ad laudem & gloriam tuam.

Aspirationes.

I. *Altiora te ne quæsieris ; & fortiora te , ne scrutatus fueris. Eccli. c. 3. 22.*

II. *Obserua, quid scire magis, priusve oporteat: tempus enim breue est. S. Bern. ser. 36. in Cant.*

III. *Da mihi, Domine, sedium tuarum affitricem sapientiam, ut sciam nimium sciendi ardorem retundere, & ignauiam eliminare.*

P A S S U S XXXII.

Taciturnitas seu Silentium.

T E X T U S.

Si quis autem putat se religiosum esse, non refrœnans linguam suam, sed seducens cor suum, huius vana est religio. S. Jacobus epist. c. 1. 26.

Cognitio.

Taciturnitas est virtus, immodicum loquendi appetitum refrœnans; ita ut non tantum ab illicitis, sed licitis etiam verbis abstineat. S. Albert. M.

Actus.

1. Nihil illicitum, nihil minus decens, nihil

hil proximo nocivum , aut Deo invifum ore proferre.

2. Nihil inutile , otiofumve loqui.
3. Præfcripta fientii tempora diligenter obfervare; & extra tempus, & locum, ac fine debitis circumftantiis , etiam de rebus bonis nolle loqui.
4. Nihil ad oftentationem , fed folùm ad Dei gloriam, & noftram neceffitatem, vel ad proximorum falutem dicere.
5. Etiam temporibus colloctioni concessis, ad audiendum magis, quàm ad loquendum inclinare; juxta illud S. Jacobi c. i. 19. *Sis autem omnis homo velox ad audiendum; tardus autem ad loquendum.*
6. Non respondere, priùsqum alter sermonem abfolverit, & perfectè quis audiverit. *Priùsqum audias, ne respondeas verbum.* Eccli. ii. 8.
7. Inter ipsa colloquia brevem potiùs, quàm longum sermonem amare. *Noli verbosus esse in multitudine presbyterorum.* Eccli. c. 7. 15.
8. Non contendere aut rixari cum altero; juxta monitum antiquum: *Contra verbosus, noli contendere verbis.*
9. Etiam acceptâ injuriâ filere, & nemini nisi DEO & Sanctis offensam queri. Juxta vetus effatum: *Lædi & filere summa est fortitudinis.* Con-

Consideratio.

Anime mi, si silentii necessitatem, utilitatem, jucunditatemque crebrius animo voveres, haud dubie illud studiosius observares: nam I. Necessitas incumbit; siquidem peccata plurima evitare cupias: *In multiloquio non deerit peccatum.* Proverb. c. 10. 19. II Utilitas inde elucet, quod quietem procuret, temporis jacturam arceat, devotionem augeat, virtutis studium promoveat, disciplinam domesticam conserveat, atque ad artem bene loquendi addiscendam conducatur; cujus prima regula est, *Discere prius tacere, quam loqui.* S. Laur. Justin. III. Jucunditas patet: Silentium enim juvat ad orationem, meditationem, contemplationem, familiaritatem cum Deo, denique ad gustum & consolationem spiritualem; *Impossibile enim est, ut anima religiosa, qua non delectatur silentio, gustet res Dei; ut agebat S. Maria Magdalena de Pazzis c. 44. vitæ.* Quis hisce rite perpensis ori suo frenum non injiciat?

Petitio.

Domine JESU Christe, qui in passione tua, coram Pilato & Herode, ad stuporem, silentium observasti: doce me illud amare & observare, omnesque illicitos & otiosos sermones refecare.

Aspi-

Aspirationes.

I. O quis non libenter taceat ! Quis multum loqui non reformidet ; cum de omni verbo otioso , in die iudicii , reddenda sit ratio. Matth. c. 12. 36.

II. Heu ! quoties inter homines fui , minor homo redii : vellem me pluries tacuisse , & inter homines non fuisse. Thom. Kemp.

III. *Pone , Domine , custodiam ori meo , & ostium circumstantia labiis meis , ut non delinquam in lingua mea.* Ps. 140. 3.

P A S S U S   X X X I I I .

Modestia.

T E X T U S .

Modestia vestra nota sit omnibus hominibus. Ad Phil. c. 4. 4.

Cognitio.

Modestia est virtus , quæ externa hominis membra & actiones , juxta statum cujusque decentiam moderatur.

Actus à S. Ignatio assignati :

- I. Caput huc , illuc leviter non moveatur ; sed cum gravitate , ubi opus erit : & si opus non sit , teneatur rectum , cum

moderata inflexione in anteriorem partem, ad neutrum latus deflectendo.

2. Oculi demissi, ut plurimum, teneantur; nec immoderatè eleventur, nec in hanc aut illam partem circumstantur.
3. Inter loquendum cum hominibus, præsertim alicujus authoritatis, non defigatur aspectus in eorum vultus, sed potiùs sub oculos.
4. Rugæ in fronte, ac multò magis in naso, evitentur; ut serenitas exteriorè cernatur, quæ interioris sit indicium.
5. Labia sint nec nimis compressa, nec nimis diducta.
6. Tota facies hilaritatem potiùs præferat, quàm tristitiam, aut alium minus moderatum affectum.
7. Vestes sint mundæ, & cum decentia compositæ.
8. Manus, si non in sustinenda veste occupentur, quietè teneantur.
9. Incessus sit moderatus, sine notabili festinatione: si necessitas urgeret; in ea tamen, quantum fieri potest, decoris ratio habeatur.
10. Omnes denique gestus ac motus ejusmodi sint, qui apud omnes ædificationem pariant. Si loquendum sit, meminerint modestiæ & ædificationis,

tum in verbis, tum in ratione ac modo loquendi.

Consideratio.

O quis recenseat, quanta ex modestia insigni in hominem commoda & emolumenta promanent? I. Modestia bonum nomen & famam conciliat. II. Dei gloriam auget. III. Salutem proximi promovet. IV. Salutem propriam conservat. V. Templum Spiritus sancti, quod sumus nos, exornat. VI. Apud alios nostri amorem generat. VII. Denique *Finis modestia timor Domini, divitiarum & gloria.* Proverb. c. 22. 4. Quem igitur modestiæ se totum dedere pigeat?

Petitio.

O candor lucis æternæ, JESU CHRISTE, speculum omnis honestatis, decentiæ & modestiæ! Gratiam mihi, quaeso, copiosam tribue, ut in omni gressu & incessu; in oculis & labiis; in manibus & pedibus; in locutione & risu; in vestibus & moribus; in motibus denique, & in omnibus actionibus, modestiam singularem præ me feram, ad gloriam tuam, & proximorum ædificationem.

Aspirationes.

I. Impleamus, Domine, Apostoli tui monitum: *Induite vos sicut electi DEI modestiam.* Ad Coloss. c. 3. 12.

II. Utinam Divi Augustini sequeremur doctrinam: *In omnibus motibus vestris nihil fiat, quod cujusquam offendat aspectum; sed quod vestram deceat sanctitatem.* In Reg.

III. Redemptor mi modestissime, doce me servare regulas modestiæ.

EPILOGUS VIÆ ILLUMINATIVÆ.

Obtentis, ope Examinis Particularis, uti & Cognitionis, Considerationis, Orationis, & Aspirationis, antedictis Virtutibus; magnam ædificii spiritualis partem exstruximus; magnam partem horti florum perfecimus; illudque Jeremiæ implevimus: *Constitui te, ut ædifices & plantes, c. 1.* Jecimus enim fundamentum, quod in virtutibus Theologicis est fides, in moralibus, humilitas: ereximus parietes, scilicet reliquas virtutes; at nunc denique tectum imponendum est, nimirum charitatis. Purgavimus hortum à vitiorum lolio; plantavimus flores virtutum; nunc florum regina, velut corona imperialis, pro coronide inferenda restat, nimirum dilectio, seu divini flamma amoris; cujus semitam nobis ostendere, aperire, ac per eam nos deducere dignetur Deus, qui est charitas, *Deus charitas est, & qui manet in charitate, in Deo manet, & Deus in eo. 1. Joan. 4. 16.*

TER.